

Πράσινη Διπλωματία Ολυμπιακοί Αγώνες και Περιβάλλον

18 χρόνια Βιοπολιτικής
Η βιο-διπλωματία ενισχύει τη συνεργασία για την προστασία του περιβάλλοντος και συμβάλλει στην επίτευξη ειρήνης, ασφάλειας και διεθνούς κατανόησης.

“Εμπνεύστηκα από το όραμά σας και, ως ειδικός σύμβουλος, παρότρυνα τους διοργανωτές στο Lillehammer και στο Sidney να ενσωματώσουν τα ιδανικά του βίου στη διεξαγωγή των αγώνων.”

Προς την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο.

Μονόδρομος για την επίτευξη της ειρήνης, είναι η χαρά και ο σεβασμός για το βίο, το πιο πολύτιμο αγαθό. Οι πραγματικοί εχθροί είναι οι περιβαλλοντικές απειλές, η ρύπανση, οι ασθένειες. Ας εξαιρέσουμε τη ρύπανση της βίας προσπαθώντας την αρμονική συνύπαρξη όλων των μορφών ζωής.

Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της νέας χιλιετίας, η διπλωματία χρειάζεται να ναλιουργήσει προς όφελος του βιο-περιβάλλοντος και της ζωής στον πλανήτη. Από το 1985, η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής προωθεί την έννοια της βιο-διπλωματίας, της διεθνούς συνεργασίας για το περιβάλλον, με στόχο οι διεθνείς σχέσεις να θέσουν ως προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος.

Το περιβάλλον δεν γνωρίζει σύνορα, Βορρά-Νότο, αναπτυσσόμενες ή αναπτυσσόμενες χώρες. Σκοπός και ευθύνη της βιο-διπλωματίας είναι να αντιμετωπίσει την κρίση αξιών που έχει προκαλέσει σοβαρή υποβάθμιση του περιβάλλοντος διαμέσου της διεθνούς προσέγγισης και συνεργασίας. Παρέχοντας πρότυπα με το περιβάλλον στον πυρήνα κάθε ειδικότητας, η βιο-διπλωματία μεριμνά για

τη βελτίωση των ανθρωπίνων σχέσεων στον τομέα της παραγόμενης ειρήνης, έχοντας πάντοτε, ως κύριο πυρήνα δράσης μια διεθνή και διαπολιτιστική προοπτική.

Τα τελευταία 18 χρόνια, την πρωτοβουλία αυτή της Βιοπολιτικής έχουν ασπαστεί πρόεδροι και διπλωμάτες απ'όλο τον κόσμο, συμμετέχοντας σε πολυάριθμα συνέδρια και εκδηλώσεις και δηλώνοντας την πλήρη υποστήριξή τους. Η ελπίδα είναι η “πράσινη διπλωματία” να ενώσει όλους τους λαούς της Γης σε μια κοινή προσπάθεια για τη διάσωση του περιβάλλοντος.

Εάν θέλουμε να αντιστρέψουμε με επιτυχία την παγκόσμια περιβαλλοντική υποβάθμιση, πρέπει να ενσταλαχθεί η αγάπη και ο σεβασμός για το περιβάλλον στον απανταχού άνθρωπο. Χωρίς παγκόσμια κινητοποίηση και συμμετοχή, οι προσπάθειες δεν μπορούν να καρποφορήσουν. Η εκκευρία κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως έχει προτείνει από το 1990 η Βιοπολιτική, καθώς και το Παγκόσμιο Δημονηφίσιμα για το Βιο-Περιβάλλον δίνουν κίνητρα για μια διεθνή συσπείρωση προς όφελος του περιβάλλοντος και της συνέχισης του βίου.

Με μεγάλο ενδιαφέρον παρατηρώ ότι γίνεται όλο και περισσότερο αντιληπτή η πρότασή σας για εκκευρία κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, ενώ παράλληλα οραματίζω η πρωτοβουλία σας να εμπλουτιστεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες με περιβαλλοντικές αξίες.

Πάντα θαύμαζα τις προσπάθειές που κατεβάλατε το 1992 προκειμένου να κινητοποιηθούν οι επιτελείς των Ηνωμένων Εθνών, τα μέλη της ΔΟΕ, οι πολιτικοί ηγέτες και οι θύοντες παγκοσμίως ώστε να εγκρίνουν την πρότασή σας για εκκευρία (όπως θυμάμαι, η πρότασή σας για εκκευρία έγινε αποδεκτή με ψήφισμα από 75 χώρες στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1993).

Προσωπικά, εμπνεύστηκα από την πρωτοβουλία και το όραμά σας και παρότρυνα τους διοργανωτές

των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων στο Lillehammer της Νορβηγίας το 1994 να ενσωματώσουν τα ιδανικά του βίου και του περιβάλλοντος στην τελετή έναρξης. Ως σύμβουλος στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ, γνωρίζω επίσης ότι τα περιβαλλοντικά κίνητρα αποτέλεσαν κρίσιμο στοιχείο της υποψηφιότητάς τους. **Οι ιδέες και τα ιδανικά σας αποτέλεσαν για μία ακόμη φορά πηγή έμπνευσης και συνέβαλαν καιρία στο να καταστούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Σίδνεϋ οι πρώτοι “πράσινοι Ολυμπιακοί Αγώνες” του αιώνα.**

Δεδομένης της τόσο σημαντικής συμβολής σας σε αυτόν τον τομέα και στο να καταστεί αντιληπτή από ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα η ανάγκη για Ολυμπιακούς Αγώνες να αποτελέσουν ένα ουσιαστικό όχημα για την διάδοση της έννοιας της ειρηνικής βιώσιμης ανάπτυξης, πιστεύω ότι οι ερχόμενοι Αγώνες στην Α-

θήνα θα είναι μια εξαιρετική ευκαιρία η οποία θα συμβάλει καταλυτικά στην πραγμάτωση του οραμάτος σας για περιβαλλοντικά βιώσιμους Ολυμπιακούς Αγώνες που να ξεπερνούν την εποχή των ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ Ολυμπιακών εκδηλώσεων.

Συνέχεια σελ. 15

Το περιβάλλον ενισχύει την ειρήνη

Πράσινες Ζώνες Συνεργασίας

Το περιβάλλον δεν γνωρίζει σύνορα. Η ειρήνη μπορεί να γίνει πραγματικότητα με ένα νέο ενωτικό οραματικό συνεργασίας για την προστασία του βίου. Οι διαφορές που διαχώνουν τους λαούς – ο πολιτισμός, η γλώσσα, η θρησκεία – είναι ο πλούτος της ανθρωπότητας.

Αν αντιμετωπίσουμε τους διαφορετικούς πολιτισμούς με σεβασμό και ανοχή, παρά με έθρα και δυσπιστία, τότε οι ένοπλες συρράξεις που θέ-

τουν σε κίνδυνο τον πλανήτη μας ίσως λάβουν τέλος.

“Πράσινες ζώνες” περιβαλλοντικής συνεργασίας μπορεί να είναι η λύση για την ανθρωπότητα. Η ανάπτυξη προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ή πολιτισμικών ανταλλαγών, κυρίως με τη συμμετοχή των νέων, παρέχει τις δυνατότητες για φιλία και συνεργασία. Σε ενδεδειγμένες “πράσινες” ζώνες και υπό την εποπτεία ενός αμερόληπτου διε-

θνούς οργανισμού, μπορούν να εκπονηθούν προγράμματα αποκατάστασης των φυσικών πόρων, ανάπασης του περιβάλλοντος, διαχείρισης υδάτων, προστασίας απειλούμενων ειδών, κλπ.

Δύσκολοι άνθρωποι που έχουν συνεργαστεί για την προώθηση των αξιών του βίου θα βρεθούν αντιμετώπιση σε βίαιες συγκρούσεις. Υπάρχει ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

Συνέχεια σελ. 2

Περιεχόμενα

Ταυτότητα της Β.Ι.Ο. Στόχοι, Χορηγοί Σημείωμα του Εκδότη	2
Πρόσδος της Β.Ι.Ο. Δραστηριότητες, δημοσιεύσεις	3,4,5,13,15
Κοινωνία Πολιτών Άτομα με ειδικές ανάγκες	6,7
Βιο-Διπλωματία Πράσινη διπλωματία	1,3,14,15
Βραβείο του Βίου Η Β.Ι.Ο. τιμά ανθρώπους με ευαισθησία και όραμα	8,9,10,11
Βιο-Τουρισμός Πολιτισμός και περιβάλλον	12,13
Βιο-Οικονομία Athens Money Show	14
Εξάλειψη της Φτώχειας Παγκόσμια Τράπεζα	15
Βιο-Εκπαίδευση Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ηλεκτρονική εκπαίδευση	4,5,15,16

Ειρήνη – Ποιότητα Ζωής – Κοινωνία των Πολιτών

Περιβάλλον και Ειρήνη Κέρδος για την Κοινωνία ATHENS MONEY SHOW

Πραγματικό κέρδος για την κοινωνία είναι ο βίος, ο πολιτισμός, η υγεία, η ποιότητα ζωής. Για να ενισχύσουμε την ειρήνη και τη διεθνή συνεργασία, κάθε οικονομική δραστηριότητα χρειάζεται να μεριμνά για το περιβάλλον. Οι προβληματισμοί αυτοί συζητήθηκαν από καθηγητές και επιχειρηματίες σε εκδήλωση της Β.Ι.Ο. στο Money Show, στις 31 Μαΐου (σελ. 14).

Ο αγώνας της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής (Biopolitics International Organisation - B.I.O.) έχει στόχο να εμπνεύσει ένα νέο όραμα και να δώσει τα κίνητρα για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δεν θα περιορίζεται μόνο στον οικονομικό τομέα, αλλά θα αφορά κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα. Στα πλαίσια αυτά, προωθούνται πρωτοβουλίες για την παγκόσμια ειρήνη, καθώς και για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πράσινος μισθός

Στην οικοδόμησή μας κοινωνίας πολιτών, χρειάζεται να εξασφαλίσουμε καλύτερη ποιότητα ζωής και ίσες επαγγελματικές ευκαιρίες σε κάθε πολίτη. Η βιώσιμη απασχόληση στον τομέα του περιβάλλοντος δίνει σε νέους και άνεργους νέες δυνατότητες και μπορεί να δημιουργήσει παράλληλα θέσεις εργασίας. Η

οπουδαιότητα και η πίεση του χρόνου να αντιμετωπιστούν τα παγκόσμια προβλήματα της ανεργίας και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σίγουρα αμοιβαία λύση.

Αντί να παρέχονται συμβατικά επιδόματα στους άνεργους, η Βιοπολιτική προτείνει την προσφορά εργασίας σε κάποιο τομέα προστασίας ή αποκατάστασης του περιβάλλοντος (καθαρισμός δρόμων ή αστών, δένδροφύτευση, ανακύκλωση, πρόληψη ρύπανσης, περιβαλλοντική εκπαίδευση, κλπ.) με αντάλλαγμα έναν “πράσινο μισθό” για τη συμβολή τους.

Οι ευκαιρίες αφθονούν. Υπάρχουν πολυάριθμα περιβαλλοντικά προβλήματα σήμερα που μπορούν να επιλυθούν με την επέμβαση του ανθρώπου, πράγμα το οποίο απαιτεί δεξιότητες και εργασία. Οι άνεργοι είναι μια ενδυνάμει πηγή αυτής της εργασίας και οι δυνατότητές τους επιβάλλεται να αξιοποιηθούν.

Βραβείο του Βίου

Ηγεσία με Όραμα και Έμπνευση

Για να προχωρήσει η ανθρωπότητα δυναμικά προς το μέλλον, χρειάζεται πρότυπα με όραμα, κοινωνική ευαισθησία, και περιβαλλοντική ευθύνη. Προκειμένου να προωθήσει τη συμμετοχή κάθε πολίτη της Γης στον αγώνα για την προστασία του περιβάλλοντος, η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής απονέμει Βραβεία του Βίου σε προσωπικότητες που μπορούν να εμπνεύσουν την κοινωνία και να αποτελέσουν τα πρότυπα για τη χιλιετία.

Ο Ruud Lubbers, Υπάτος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και φοιτημένος πολιτικός, τιμήθηκε με το Βραβείο του Βίου για τη σημαντική του συνεισφορά στην ανθρωπότητα, σε ειδική εκδήλωση στην Αθήνα, στις 11 Μαρτίου 2003 (σελ. 8-11).

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Ίδρυση του Διεθνούς Πανεπιστημίου για το Βιο-Περιβάλλον με στόχο τη μετάβιβαση από το ανθρωποκεντρικό στο βιοκεντρικό πρόγραμμα σπουδών, θέτοντας τον σεβασμό και την καλύτερη γνώση του περιβάλλοντος στο κέντρο ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού συστήματος. Η χρήση δορυφόρων και διαπίων ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπως το Internet, αποτελεί πρωταρχική διάσταση αυτής της προσπάθειας.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

για την προστασία του βίου και του περιβάλλοντος. Το περιβάλλον δεν αναγνωρίζει γεωγραφικά ή ιδεολογικά σύνορα. Βορρά - Νότο, Ανατολή - Δύση, και παρ'ότι μια δύναμη ενότητας, όπου επιτυγχάνεται η αρμονική συνύπαρξη όλων των μορφών ζωής. Παράλληλα προς τα εσωτερικά τους προβλήματα, τα έθνη θα πρέπει να αναλάβουν από κοινού μια παγκόσμια ευθύνη για τη διάσωση του πλανήτη.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

για τα δικαιώματα του βίου. Η καταστροφή του περιβάλλοντος συνιστά απειλή για όλες τις μορφές ζωής. Καθώς η τεχνολογική πρόοδος δημιουργεί την ανάγκη για νέους τρόπους αντιμετώπισης του κόσμου, η ανθρώπινη δημιουργικότητα και οι οικονομικές ανάπτυξη μπορούν να διοχετευθούν στην προσπάθεια να προστατεύσουμε όλες τις μορφές ζωής, να ελαττώσουμε τους κινδύνους για το περιβάλλον και να συμβάλουμε στην τεχνολογική ανάπτυξη με τη μέριμνα για το περιβάλλον.

ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

είναι αλληλένδετες έννοιες. Το πνεύμα του βίου αντανακλά μια πανίσχυρη ενωτική δύναμη που στο μέλλον θα χαρακτηρίζει την συνεξέλιξη ανθρώπινου πολιτισμού και περιβάλλοντος και την αρμονική συνύπαρξη όλων των μορφών ζωής.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΟ-ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

με στόχο τη γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στην τεχνολογική πρόοδο και τις κοινωνικές αξίες. Είναι αναγκαία η εξέταση της προόδου υπό το πρίσμα του βίου στην επόμενη χιλιετία για να συγχρωτούμε τα στοιχεία εκείνα της τεχνολογίας που συνεισφέρουν στην προστασία του βιο-περιβάλλοντος. Σε μια διαλεκτική ανταλλαγή απόψεων, ηγετικό εκπρόσωπος κάθε ειδικότητας θα παρουσιάζουν τη θέση και την αντίθεση για να καταλήξουν στη σύνθεση των αξιών, που θα οδηγήσουν στο βιο-πολιτισμό, μέσω μιας αρμονικής παγκόσμιας κοινότητας. Η προσπάθεια θα είναι η επισημάνση των παραγόντων που οδηγούν στην κρίση των αξιών και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος, στον αφανισμό βιολογικών ειδών, στη ρύπανση της ατμόσφαιρας και τον υδάτων, στην καταστροφή του στρώματος του όζοντος, στην όξινη βροχή και στα πυρηνικά απόβλητα.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ

Στα πλαίσια της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, κάθε γωνιά της Ελλάδας, ανάλογα με την πολιτιστική της προσφορά, μπορεί να χρησιμεύσει ως κέντρο αναζήτησης νέων αξιών. Οι Δελάφοι για τη διπλωματία, η Πάπιμος ως κέντρο για τους θεολόγους οι οποίοι θα διερευνούν τις επιπτώσεις της τεχνολογίας στις θρησκευτικές αντιλήψεις και θα προτείνουν αξίες για το μέλλον, η Ολυμπία για την αναζήτηση των αξιών του αθλητισμού και της ευγενούς άμιλλας σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, η Ικαρία για την αεροναυπηγική, η Ρόδος για τον τουρισμό κ.λπ. Η μυθολογία, η ιστορία, η παροδόση, συνδυαζόμενες με την τεχνολογική πρόοδο, μπορούν να δημιουργήσουν τη βάση ενός μέλλοντος, όπου θα επικρατεί η ελπίδα και ο σεβασμός προς το περιβάλλον.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής έχει προωθήσει την αναβίωση της αρχαίας ιδέας της εκεχειρίας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Η πρόταση αυτή έγινε αποδεκτή με ψήφισμα από 75 χώρες κατά τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1993. Η προστασία του βιο-περιβάλλοντος αποτελεί την ενωτική δύναμη της ανθρωπότητας.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

Ένας φόρος τιμής στην ειρήνη και το βιο-περιβάλλον. Θα δίνονται κάθε τέσσερα χρόνια, με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων. Η λέξη άθλος σημαίνει επίτευγμα, σωματικό και πνευματικό. Τα Βραβεία του Βίου, ένας παγκόσμιος θεσμός για την προστασία του περιβάλλοντος θα δίνονται σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας κατά την επόμενη χιλιετία. Το πρώτο Βραβείο απενεμήθη το 1996 στον Ζακ Κουστό, σε αναγνώριση της ανεκτίμητης συνεισφοράς του στην κατανόηση του βιο-περιβάλλοντος.

Πρακτικά βήματα για τη διάσωση του περιβάλλοντος:

- Διοργάνωση Παγκόσμιου Δημοψηφίσματος, που θα επιτρέψει στους πολίτες της Γης να εκφράσουν ομόφωνα την επιθυμία τους "να διασωθεί ο βίος στον πλανήτη".
- Επαναπροσδιορισμός της έννοιας του κέρδους, ώστε να περιλάβει διαστάσεις όπως ο εσωτερικός πλούτος, ο πολιτισμός, η διαφύλαξη των φυσικών πόρων ως μετρήσιμο τμήμα του ΔΕΠ, η καλύτερη υγεία και η προστασία της βιοποικιλότητας, οι οποίες αποτελούν ένα "αυθεντικό" κέρδος για τη κοινωνία
- Πράσινο Μισθός. Σε αντικατάσταση των επιδομάτων ανεργίας είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται πρόσδομοι μισθοί σε όσους επιθυμούν να εργαστούν για τη διάσωση του περιβάλλοντος.
- Δημιουργία Τράπεζας Ιδεών, με τη βοήθεια της πληροφορικής, όπου θα γίνεται "κατάθεση" ιδεών για το περιβάλλον, από κάθε ενδιαφερόμενο άτομο, και θα εμπλουτίζονται διαρκώς τα αποθέματα γνώσεων και αντιλήψεων για τα περιβαλλοντικά θέματα.
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στις εξελίξεις των βιολογικών επιστημών, ώστε περισσότεροι άνθρωποι να κατανοήσουν, ότι το περιβάλλον σχετίζεται με το δικό τους τομέα ενδιαφέροντος. Η πρόοδος αυτή δημιουργεί νέους τομείς δραστηριότητας, όπως βιο-νοσηλευτικά, βιο-ιατρικά, βιο-ηθικά, βιο-τέχνες, βιο-τουρισμός, βιο-οικονομία, βιο-αθλητισμός, βιο-επιχειρηματίες, βιο-ιστορία, βιο-εκπαίδευση, βιο-διπλωματία και πολλούς άλλους. Οι βιολογικές επιστήμες αποτελούν τη μεγαλύτερη επανάσταση των ημερών μας και μέσω αυτών αποκλιμακωτά καθημερινά η ενότητα που επικρατεί στις διάφορες εκδηλώσεις της ζωής.

ΧΟΡΗΓΟΙ 2002 - 2003

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Υπουργείο Εξωτερικών
Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής
Συνεργασίας

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Καίτη Π. Κυριακοπούλου

DHL International

Υπουργείο Πολιτισμού

Υπουργείο Περιβάλλοντος,
Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Alpha Τράπεζα

The Michael Marks Charitable Trust

Ειρήνη Βασιλοπούλου

Action Link/Action Synergy A.E.

Ιωάννης Βασιλείου

Μαραμνής & Πατέρως

Hellas-on-Line

Xerox Hellas A.E.

Η ΒΙΟ ΣΕ 124 ΧΩΡΕΣ

Αφρική

Αίγυπτος, Αιθιοπία, Ακτή
Ελεφαντόδοντου, Αλγερία, Γκάμπια,
Γκάνα, Γουινέα, Ζιμπάμπουε, Κένυα,
Κογκό, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι,
Μάλι, Μορόκκο, Μοζαμβίκη, Μπουρουντί,
Μπουρουντί, Μπενίν, Μπουρκίνα Φάσο,
Λιβύη, Μπντοσουάνα, Νιγηρία, Ν. Αφρική,
Ουγκάντα, Σενεγάλη, Σιχουέλλες,
Σουδάν, Τανζανία, Τσαντ, Τόγκο

Αμερική

Αργεντινή, Άγιος Δομίνικος, Βενεζουέλα,
Βερμούδες, Βολιβία, Βραζιλία, Γουιάνα,
ΗΠΑ, Ισημερινός, Καναδάς, Κολομβία,
Κούβα, Μεξικό, Μπαρμπάντος,
Μπαχάμες, Ονδούρα, Ουρουγουάη,
Παναμάς, Περού, Τζαμάικα, Χιλή

Ασία

Αρμενία, Γεωργία, Ηνωμένα Αραβικά
Εμιράτα, Ιαπωνία, Ιορδανία, Ινδία,
Ινδονησία, Ιράν, Ισραήλ, Καμπούτζ, Κίνα
και Χονγκ Κονγκ, Κορέα, Κουβέιτ,
Λίβανος, Μαλαισία, Μπαγκλαντές,
Μπαχρέιν, Νεπάλ, Πακιστάν, Σαουδική
Αραβία, Σιγκαπούρη, Σρι Λάνκα,
Συρία, Ταϊλάνδη, Φιλιππίνες

Ευρώπη

Αλβανία, Αυστρία, Βατικανό, Βέλγιο,
Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία,
Γερμανία, Γιουγκοσλαβία, Δανία, Ελβετία,
Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ιταλία,
Ισπανία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία,
Λευκορωσία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο,
Μάλτα, Μεγ. Βρεταννία, Μολδαβία,
Μονακό, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία,
Ουκρανία, ΠΓΔΜ, Πολωνία, Πορτογαλία,
Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβακία, Σλοβενία,
Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Φινλανδία

Ωκεανία

Αυστραλία, Παπούα Νέα Γουινέα, Νέα
Ζηλανδία, Σαμόα, Νησ. Σολομόντα

Σημείωμα του Εκδότη

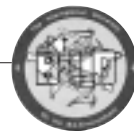
Ένα ατελείωτο ρεύμα συγκρούσεων, πολέμων, εχθροτήτων, πολιτικών αναταραχών και βίας χαρακτηρίζει την εποχή μας. Πολλές από αυτές τις συγκρούσεις προέρχονται από τη διαφορετικότητα των λαών ως προς τη θρησκεία, τη γλώσσα ή τον πολιτισμό. Η θέση των διεθνών συνόρων συχνά διχάζει ομόθετους λαούς δημιουργώντας κρίση. Μερικές χώρες έχουν κατορθώσει να προσαρμοστούν στην πολιτισμική ποικιλομορφία και να επιτρέπουν σε διάφορες εθνικές, πολιτισμικές και θρησκευτικές κοινότητες να αναπτύσσονται αρμονικά. Σε άλλες χώρες, όμως, η αλληλοεξοντωτική βία φαίνεται να αποτελεί κανόνα παρά εξαίρεση. Κατά καιρούς, η βία και η έχθρα σε αυτές τις περιοχές φθάνουν σε τέτοια άκρα που ο χωρικός διαχωρισμός των αντιτιθέμενων ομάδων φαίνεται να είναι η μόνη λύση. Ωστόσο, ο χωρισμός δεν είναι πάντα εφικτός ή επιθυμητός.

Δρ. Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη
Πρόεδρος και Γενική Διευθύντρια της Β.Ι.Ο.

Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (Β.Ι.Ο.) πιστεύει ότι η ειρήνη μπορεί να γίνει πραγματικότητα με ένα νέο ενωτικό όραμα. Οι διαφορές που διχάζουν τους λαούς - ο πολιτισμός, η γλώσσα, η θρησκεία - είναι ο πλούτος της ανθρωπότητας. Αν αντιμετωπίσουμε τους διαφορετικούς πολιτισμούς με σεβασμό και ανοχή, παρά με έχθρα και δυσπιστία, τότε οι συρράξεις που θέτουν σε κίνδυνο τον πλανήτη μας μπορούν να λάβουν τέλος. Η λύση βρίσκεται στα παιδιά και στους νέους.

"Πράσινες Ζώνες" περιβαλλοντικής συνεργασίας μπορούν να δημιουργηθούν μεταξύ εμπόλεμων περιοχών. Μέσα σε αυτές τις ζώνες, υπό την επιμελητεία ενός αμερόληπτου διεθνούς οργανισμού, νέοι και από τις δύο πλευρές μπορούν να εργαστούν σε προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας. Τα προγράμματα θα μπορούσαν να αφορούν στον έλεγχο της διάβρωσης, στη διαχείριση υδάτινων πόρων, στη δασονομία, την αλιεία ή τη γεωργία. Θα μπορούσαν επίσης να αναπτυχθούν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ή πολιτισμικών ανταλλαγών για τις τέχνες, τη μουσική και τη λογοτεχνία, προκειμένου να ενισχυθεί η φιλική και η συνεργασία. Κάποια μέρα οι νέοι αυτοί θα κατέχουν υπεύθυνες θέσεις ως επαγγελματίες, επιχειρηματίες ή κυβερνητικά στελέχη. Με την εμπειρία που θα έχουν αποκτήσει στις πράσινες ζώνες με τους άλλοτε αντιπάλους τους, οι βίαιες συγκρούσεις θα μπορούν να αποφευχθούν. Η ειρήνη, η αρμονία και η κατανόηση θα ήταν μια πιθανότερη έκβαση. Η Β.Ι.Ο. παροτρύνει τους παγκόσμιους ηγέτες να αναζητήσουν εμπνευσμένες λύσεις στα παγκόσμια προβλήματα του πολέμου και της σύγκρουσης. Οι πράσινες ζώνες περιβαλλοντικής συνεργασίας για την ειρήνη θα μπορούσαν να είναι μια τέτοια λύση.

Bio News

Έκδοση της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής
Biopolitics International Organisation (B.I.O.)

Εκδότης - Αρχισυντάκτης — Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη
Επιμέλεια Σύνταξης — Λένα Παπαδημητρίου
Επιμέλεια Έκδοσης — Θανάσης Κοντογιάννης
Σύμβουλοι Έκδοσης — Ιφιγένεια Βρεττοπούλου, Δημήτρης Κομηνός, Αναστάσιος Βουμβάκης, Angela Chang, Χριστόφορος Δημόπουλος, Patricia Melendez

ISSN 1106 - 5117

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τημ. Βάσσου 10, 115 21 Αθήνα

ΤΗΛ: (210) 64.32.419, FAX: (210) 64.34.093

E-MAIL: bio@hol.gr • URL: http://www.biopolitics.gr

Βιοηθική και Περιβαλλοντικές Αξίες

Συμβούλιο της Ευρώπης, Βατικανό, Ινδία

Βράβευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, Στρασβούργο

Η Διεθνής Εταιρεία Βιοηθικής (SIBI) βράβευσε τον Γενικό Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης, **Bruno Haller**, για τη σημαντική συνεισφορά του στην προώθηση της βιοηθικής στις δραστηριότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η απονομή έγινε στο Στρασβούργο, στις 28 Ιανουαρίου 2003, στα πλαίσια εκδηλώσεων της SIBI, παρουσία μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, διπλωματών και άλλων επιστημόνων. Στις εκδηλώσεις συμμετείχε και η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. ως τ. Αντιπρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής της SIBI.

βρουαρίου 2003. Όπως κάθε χρόνο, στη συνέλευση παρέστη και η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο., ως Αντεπιστέλλον Μέλος της Ακαδημίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν οι συζητήσεις για την ανάγκη να εστιαστεί η βιοηθική στην αρμονία με τον Θεό, με ολόκληρη την ανθρωπότητα και με το φυσικό περιβάλλον. Στην παρέμβασή της, η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. ανέφερε ότι: "Είναι πολύ ενδιαφέροντικό να βλέπουμε την επιστήμη της βιοηθικής να ρέπει όλο και περισσότερο προς το περιβάλλον. Ο σεβασμός για το περιβάλλον και το αγαθό του βίου είναι η ύψιστη

ευθύνη της ανθρωπότητας ως προς το έργο του Δημιουργού."

Φύση, Επιστήμη, Τεχνολογία Διάλογος για τη Βιοηθική Ινδία

Διεθνές συνέδριο, υπό την αιγίδα της Ινδικής Βιοηθικής Εταιρείας, της Ασιατικής Βιοηθικής Εταιρείας Κορέας/Ιαπωνίας και του Ινστιτούτου Βιοηθικής Eubios της Ιαπωνίας, πρόκειται να λάβει χώρα στο Madras της Ινδίας 25-29 Νοεμβρίου 2003. Στόχος του συνεδρίου είναι να προβάλει τους σύγχρονους προβληματισμούς στο χώρο της βιοηθικής, διαμέσου του διαλόγου και της ανταλλαγής απόψεων για κάποιες από τις σημαντικότερες προκλήσεις της κοινωνίας.

Ο Δρ. **Jayapaul Azariah**, Πρόεδρος της Ινδικής Βιοηθικής Εταιρείας, προσκάλεσε την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο. να συμμετάσχει στην έναρξη του συνεδρίου, προκειμένου να θέσει τις βάσεις για την ανάπτυξη της ηθικής υποχρέωσης της ανθρωπότητας να διασώσει τον βίο στον πλανήτη μας.

Βιο-Διπλωματία

Ασία – Οικονομική Συνεργασία

Ο Πρόεδρος της Ταϊλάνδης στην Αθήνα, **Precha Pitasant**, προσκάλεσε την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο. να συμμετάσχει ως τιμώμενη ομιλήτρια σε μεσημεριανό γεύμα που παρέθεσε στους κρείβεις των κρατών-μελών του οικονομικού συμβουλίου APEC (Asian-Pacific Economic Co-operation) στην Πρεσβεία της Ταϊλάνδης, στις 14 Μαρτίου 2003.

Πρόσβει από χώρες της APEC - Αυστραλία, Κίνα, Ινδία, Ινδονησία, Ιαπωνία, Κορέα, Πακιστάν, Φιλιππίνες και Ταϊλάνδη - προγραμματίζονται συναντήσεις προκειμένου να συζητηθούν φλέγοντα θέματα της επικρότητας και να ανταλλάξουν απόψεις με διακεκριμένους εκπαιδευτικούς της ελληνικής κοινωνίας. Η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. μοιράστηκε κάποιες σκέψεις της για το περιβάλλον και την ειρήνη και κάλεσε όλους του παρευρισκόμενους να συμβάλουν προσωπι-

κά, διαμέσου της βιο-διπλωματίας, στη σύσφιξη της διεθνούς φιλίας και την αποφυγή ένοπλων συρράξεων.

Εκτός από τον Πρόεδρο της Ταϊλάνδης, στο γεύμα ήταν ακόμη παρόντες: ο Πρόεδρος της Κορέας **Tae Kyu Han**, ο Πρόεδρος της Ινδονησίας **Francisco Xavier Lopez Da Cruz**, ο Πρόεδρος της Αυστραλίας **Stuart H. Hume**, ο Πρόεδρος της Κίνας **Zhenqi Tang**, η Πρόεδρος των Φιλιππίνων **Lourdes Morales**, και ο Πρόεδρος της Ιαπωνίας **Toshio Mochizuki**.

Ο οργανισμός οικονομικής συνεργασίας APEC δημιουργήθηκε το 1989 ως νέος μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ των χωρών της Ασίας και του Ειρηνικού. Αποσκοπεί στην ανάπτυξη και βελτίωση της ποιότητας ζωής στις χώρες αυτές, διαμέσου της απελευθέρωσης του εμπορίου και άλλων οικονομικών και πολιτικών προ-τοβουλίων.

Ινστιτούτο Διαβαλκανικών Σχέσεων

Κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου του Ινστιτούτου Διαβαλκανικών Σχέσεων, **Θαλή Μυλωνά**, και του Γενικού Γραμματέα, **Ανδρέα Ζαΐμη**, η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. συμμετείχε ως εισηγήτρια στο συνέδριο με θέμα "οι σχέσεις της Ελλάδος με τις βαλκανικές χώρες - παρόν και μέλλον" που πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο Κάροβελ, στις 2 Φεβρουαρίου 2003.

καινικές χώρες και στη δημιουργία νέων προτύπων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Τα πρότυπα αυτά μπορούν να έχουν παγκόσμια εμβέλεια και να γίνουν η κινητήρια δύναμη που θα ενώσει την ανθρωπότητα ειρηνικά και θα οδηγήσει σε μια νέα Αναγέννηση."

Στο συνέδριο συμμετείχαν επίσης οι Πρόσβεις της Αλβανίας **Bashkim Zeneli**, της Βουλγαρίας **Stefan Stoyanov**, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης **Srdjan Ljubojevic**, της Κροατίας **Daniel Bucan** και της Γιουγκοσλαβίας **Dusan**

Η βιο-διπλωματία υποκαθιστά τις πολιτικές διαιρέσεις και κατάτμησες με ένα ενωτικό όραμα αλληλεξάρτησης.

Batakovic, ο Γενικός Γραμματέας του ΕΒΕΑ και Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής ΟΣΕΠ **Παναγιώτης Κουτσός**, ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου της Ινδιάνοπολης στην Αθήνα **Δρ. Peter Myrian**, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών **Αλεξάνδρος Μηλιαρέσης** και **Χαράλαμπος Κοτωνίης**, και άλλες προσωπικότητες.

Διεθνές Πανεπιστήμιο για το Βιο-Περιβάλλον

Το Διεθνές Πανεπιστήμιο για το Βιο-Περιβάλλον προωθεί τη μέριμνα για το βίο. Δραστηριοποιείται για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Κολλέγιο Περιβαλλοντικών Σπουδών Huxley, ΗΠΑ

Στα πλαίσια εκπαιδευτικού προγράμματος του Κολεγίου Huxley στην Ελλάδα, ο Καθηγητής **Νικόλαος Ζαφειράτος** κάλεσε την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο. να δώσει διώρη διάλεξη στους φοιτητές του προγράμματος - νέους και νέες που σπουδάζουν σε πανεπιστήμια των ΗΠΑ και ολοκληρώνουν ένα εξάμηνο των σπουδών τους στην Ελλάδα.

Στη διάλεξη της, η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. μίλησε για τη τα ιδανικά της Βιοπολιτικής και την ίδρυση του Διεθνούς Πανεπιστημίου για το Βιο-Περιβάλλον ως ανάγκη για μια αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Τόνισε ότι ο βίος είναι το πολυτιμότερο αγαθό, και ότι η ποικιλότητα στο βίο, αλλά και στη γλώσσα, τη θρησκεία, τον πολιτισμό, αποτελεί τον πλούτο της ανθρωπότητας. "Το όραμα της Βιοπολιτικής είναι να εμπλουτίσει την έννοια της βιωσιμότητας με νέες διαστάσεις. Μια προσωπική χιλιετία μπορεί να οδηγήσει τα κέντρα λήψης αποφάσεων σε πρωτοβουλίες που σέβονται το περιβάλλον και τα δικαιώματα των γενεών του μέλλοντος. Το πε-

ριβάλλον δεν γνωρίζει σύνορα και άπτεται κάθε ανθρωπίνης δραστηριότητας. Η διεθνής συνεργασία για τη διάσωση του περιβάλλοντος δίνει νέα πνοή στις διεθνείς σχέσεις και ενισχύει την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια.

Ανατολικό Πανεπιστήμιο Επιστήμης και Τεχνολογίας, Shandong, Κίνα

Ο Δρ. **Ευστράτιος Σουμπασάκης**, Συνιδρυτής και Πρόεδρος του Ανατολικού Πανεπιστημίου Επιστήμης και Τεχνολογίας στην Shandong της Κίνας, κάλεσε την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο. να συμμετάσχει ως Ίδρυτικό Μέλος καθώς και Μέλος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου. Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας, το Ανατολικό Πανεπιστήμιο Επιστήμης και Τεχνολογίας θα συνδεθεί στενά με το Διεθνές Πανεπιστήμιο για το Βιο-Περιβάλλον στη δημιουργία και διεξαγωγή προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Το Ανατολικό Πανεπιστήμιο Επιστήμης και Τεχνολογίας είναι το πρώτο ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό πανεπιστήμιο που ιδρύεται στην Κίνα, και τον ερχόμενο Σεπτέμβριο αναμένεται ότι θα εγγραφούν περισσότεροι από 500 φοιτητές. Τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο θα διεξάγονται στην Αγγλική γλώσσα, ενώ θα δοθεί έμφαση στη συνεργασία Ανατολικών και Δυτικών πολιτισμών σε μια προσπάθεια η Κίνα να αποφύγει τα λάθη της Δύσης, ειδικά όσο αφορά στην καταστροφή του περιβάλλοντος, και να ακολουθήσει δρόμους με εννοϊκότερη προοπτική.

Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών, Φιλιππίνες

Η Καθηγήτρια **Gloria Gatchalian** από το Πανεπιστήμιο της Manila προτείνει συνεργασία της Βιοπολιτικής με την Αντιπρόεδρο του Πανεπιστημίου Καθηγήτρια **Virginia Santos** στο σχεδιασμό και την εκπόνηση ενός Βιοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών για την Ασία στα πρότυπα του Βιοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που πρόσφατα εξέδωσε η Βιοπολιτική (σελ. 4). Το Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαί-

δευσης γνώρισε μεγάλη επιτυχία σε όλο τον κόσμο (βλ. σελίδα στις σελ. 4-5) καθώς προβάλλει περιβαλλοντικές διαστάσεις σε πολυάριθμους επιστημονικούς και ακαδημαϊκούς τομείς.

Πιστεύουμε πως η συνεργασία σε προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με τις ασιατικές χώρες θα ενισχύσει το έργο του Διεθνούς Πανεπιστημίου για το Βιο-Περιβάλλον στις χώρες αυτές και θα προωθηθεί περαιτέρω την περιβαλλοντική αφύπνιση και κατάτμηση.

Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Rosario, Αργεντινή

Ο Καθηγητής **Francisco Parenti** και ο Πρύτανης **Dario Maiorana** του Εθνικού Πανεπιστημίου Rosario στην Αργεντινή ζήτησαν τη συνεργασία της Βιοπολιτικής στην προετοιμασία και διεξαγωγή προγραμμάτων στο πλαίσιο οικονομικών και κοινωνικών επιστημών. Τα προγράμματα αυτά θα διεξαχθούν στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου για το Βιο-Περιβάλλον, με στόχο την αναθεώρηση των εκπαιδευτικών κατευθύνσεων και την εισαγωγή αξιών του βίου σε κάθε ειδικότητα.

Το Διεθνές Πανεπιστήμιο για το Βιο-Περιβάλλον ιδρύθηκε από την Β.Ι.Ο. το 1990 με στόχο να προωθήσει

την περιβαλλοντική σκέψη και τη μέριμνα για το βίο. Σε συνεργασία με επιστήμονες, καθηγητές, διπλωμάτες, επιχειρηματίες και ειδικούς σε 124 χώρες, το Διεθνές Πανεπιστήμιο για το Βιο-Περιβάλλον δρα σαν καταλύτης για την άρση των στεγανών ανάμεσα στις ειδικότητες και τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για κάθε πολίτη της Γης. Με σειρά εκδόσεων, βιβλίων, CD-Rom (βλ. σελ. 4,16), σεμιναρίων και προγραμμάτων ανοιχτής μάθησης, προσφέρει νέες διαστάσεις στην παιδεία θέτοντας το περιβάλλον σαν πύρινα κάθε σκέψης και δράσης.

Βιο-Ολυμπιάδες των Νέων

Αγία Πετρούπολη, Ρωσία

Με σκοπό να προβάλει την αρμονία σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, η Ένατη Βιο-Ολυμπιάδα των Νέων πρόκειται να λάβει χώρα στην Αγία Πετρούπολη από 19 έως 23 Σεπτεμβρίου 2003. Χάρη στις δυναμικές προσπάθειες του Καθηγητή **Alexander Shishkin**, Επιμεφαλίου του Εργαστηρίου Οικολογικής Τυποποίησης στο Κρατικό Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της Αγίας Πετρούπολης, παιδιά και νέοι από τη Ρωσία και άλλες χώρες συμμετέχουν κάθε χρόνο στην πρωτοβουλία αυτή που στόχο έχει να προβάλλει την προστασία του βίου και του περιβάλλοντος σαν μέγιστη αξία στην κοινωνία.

Επίσης, κάθε άνοιξη και φθινόπωρο στην Αγία Πετρούπολη διοργανώνονται "Σχολές του Βίου" ώστε οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να γνωρίσουν από κοντά τις πολύμορφες διαστάσεις του βίου. Οι Σχολές του Βίου εστιάζουν ζωρές στη δυνατότητα των νέων να αντιμετωπίζουν θέματα περιβάλλοντος και Βιοπολιτικής, στη δημιουργία δικτύων για την περιβαλλοντική προστασία και εκπαίδευση, και στην περιβαλλοντική ανάπτυξη και την προώθηση βιοκεντρικών αξιών στην κοινωνία για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Φέτος θα διεξαχθεί η 31η Σχολή του Βίου.

Οι Βιο-Ολυμπιάδες των Νέων επιθυμούν να αφυπνίσουν τα παιδιά και τους νέους ως προς τη σπουδαιότητα της συνεργασίας τέχνης και τεχνολογίας στον αγώνα για τη διάσωση του περιβάλλοντος. Μέσω επιστημονικών προγραμμάτων, προφορικών παρουσιάσεων, εκθέσεων αριστών, διαγωνισμών υποκριτικής, χορού και μουσικής οι νέοι συμμετέχοντες αναπτύσσουν τις δεξιότητες και τη δημιουργική σκέψη τους σε σχέση με όλους τις πτυχές του περιβάλλοντος.

Εκδόσεις της ΒΙΟ

Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων

- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΤΟΜΟΣ I, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρώτο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Αθήνα, Μάιος 1987 (Αγγλική έκδοση 352 σελ.) 1988
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ ΙΙ, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Δεύτερο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Αθήνα, Οκτώβριος 1988 (Αγγλική έκδοση, 540 σελ.) 1989
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ ΙΙΙ, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Τέταρτο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Αθήνα, Ιανουάριος 1991 (Αγγλική έκδοση, 688 σελ.) 1991
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ ΙV, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη - R. Keles, Πέμπτο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Κωνσταντινούπολη, Μάιος 1992 (Αγγλική έκδοση, 303 σελ.) 1993
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ V, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Έκτο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Διεθνές Φεστιβάλ Ζαχάροφ, Αθήνα, Ιούλιος 1994 (Αγγλική έκδοση, 671 σελ.) 1996
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ VI, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη - J. Morovic, Έβδομο Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Μπρατισλάβα, Ιούνιος 1997 (Αγγλική έκδοση, 527 σελ.) 1998
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ VII, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη - L. Karolyi, Ογδοό Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Βουδαπέστη, Σεπτέμβριος 1998 (Αγγλική έκδοση, 271 σελ.) 1999
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο. στην Αρχαία Ολυμπία, Αύγουστος 1999 (Ελληνική έκδοση, 299 σελ.) 2001
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΤΟΜΟΣ VIII, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Διεθνές Συνέδριο της Β.Ι.Ο., Αθήνα 2000-2001 (Αγγλική έκδοση, 335 σελ.) 2001
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ I, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Πρώτου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Νοέμβριος 1992 (Ελληνική έκδοση, 132 σελ.) 1994
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ II, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Δεύτερου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Δεκέμβριος 1993 (Ελληνική έκδοση, 177 σελ.) 1994
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ III, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Τρίτου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Κέρκυρα και Βιο-Περιβάλλον, Οκτώβριος 1995 (Ελληνική έκδοση, 271 σελ.) 1996
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ I, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Δεύτερου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Δεκέμβριος 1993 (Αγγλική έκδοση, 168 σελ.) 1995
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ II, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Τέτατου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Harvard Club of New York City, Φεβρουάριος 1995 (Αγγλική έκδοση, 105 σελ.) 1996
- ▶ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΜΟΣ III, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρακτικά του Πρώτου Επιχειρηματικού Συμποσίου της Β.Ι.Ο., Κέρκυρα και Βιο-Περιβάλλον, Οκτώβριος 1995 (Αγγλική έκδοση, 239 σελ.) 1996

Επιχειρήσεις

- ▶ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - Ο ΒΙΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΟΜΕΝΗ ΧΛΙΑΕΤΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - Ο ΒΙΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΟΜΕΝΗ ΧΛΙΑΕΤΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ▶ ΓΝΩΜΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΒΙΟ-ΔΙΑΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΤΗΤΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΟΜΕΝΗ ΧΛΙΑΕΤΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΟΜΕΝΗ ΧΛΙΑΕΤΙΑ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΙΔΥΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΜΕΘΟΔΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΙΤΗΣ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΛΑΣΙΣΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ (BIO-SYLLABUS)
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Α. Βλαβιανού-Αρβανίτη
- ▶ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΒΙΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

Περιοδικές Εκδόσεις

- ▶ ΒΙΟ ΝΕWS Εφημερίδα (Αγγλική και Ελληνική) 1987, 1994-2003
- ▶ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (Αγγλική έκδοση) 1999
- ▶ ΒΙΟΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Αγγλική έκδοση) 2002
- ▶ ΠΑΤΜΟΣ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΙΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2002

ΚΔ-ROM

- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Αγ. Πετρούπολη, Ρωσία, Σεπτέμβριος 1999 (Ελληνική, Αγγλική) 1999
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Ο. Kogi της Κολομβίας, Οκτώβριος 1999 (Ελληνική, Αγγλική) 1999
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, R. Lubbers, Μάρτιος 2003 (Αγγλική) 2003

Ταινίες

- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Αγ. Πετρούπολη, Ρωσία, Σεπτέμβριος 1999 (Ελληνική, Αγγλική) 1999
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, Ο. Kogi της Κολομβίας, Οκτώβριος 1999 (Ελληνική, Αγγλική) 1999
- ▶ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, R. Lubbers, Μάρτιος 2003 (Αγγλική) 2003

Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Σχολία και αντ

Νέες διαιστήσεις στην περιβαλλοντική εκπαίδευση

Δέκα νέοι τόμοι με τίτλο Βιο-Αρχιτεκτονική, Βιο-Διπλωματία, Βιο-Ενεργειακή, Βιο-Ηθική, Βιο-Ιστορία, Βιο-Νομοθεσία, Βιο-Οικονομία, Βιο-Τεχνολογία, Βιο-Υγεία και Βιο-Τουρισμός κυκλοφόρησαν σε μία ενιαία έκδοση 880 σελίδων για να αποτελέσουν ένα απαραίτητο εγχειρίδιο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για κάθε ειδικότητα.

Με τίτλο "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης", η νέα έκδοση περιλαμβάνει 10 κύριες ενότητες και μία ειδική αναφορά στο έργο και τις δραστηριότητες της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής (Β.Ι.Ο.) παγκοσμίως. Κάθε ενότητα αποτελείται από επιστημονικές μελέτες, πληροφοριακό υλικό και πλούσιες αναφορές από την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη της Β.Ι.Ο. Στόχος είναι το έργο αυτό να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό και φιλικό για το χρήστη εκπαιδευτικό εργαλείο το οποίο θα τονίζει την πολυσχιδή φύση της προστασίας του περιβάλλοντος.

Σημαντικό τμήμα του έργου αποτελεί και η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη της Β.Ι.Ο., βασισμένη σε 17 χρόνια ενεργούς παρουσίας και έργων στον περιβαλλοντικό χώρο. Η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, καλύπτει περισσότερα από 50 επιλεγμένα θέματα και αποτελεί μία από τις πληρέστερες πηγές πληροφορήσεως. Βασίζεται σε πρωτότυπες συλλογές από επιστήμονες, μελετητές και υπεύθυνους κέντρων απορρύθμισης από 124 χώρες σε όλον τον κόσμο, και σκοπό έχει να βοηθήσει τον ενδιαφερόμενο να κατονομάσει πώς το περιβάλλον σχετίζεται με το δικό του πεδίο δράσης.

Με το πρωτοποριακό αυτό εκπαιδευτικό έργο η Β.Ι.Ο. ελπίζει να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις προκλήσεις της σημερινής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, κυβερνητικούς παράγοντες και μη-κυβερνητικούς οργανισμούς. Προβάλλοντας κοινές προτιμήσεις δράσης σε όλους τους κοινωνικούς και οικονομικούς τομείς, η **βιο-εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει στην οικοδόμηση μιας κοινωνίας που σέβεται και προστατεύει το περιβάλλον.**

Φίλοι και συνεργάτες σε κάθε γλώσσα της Γης υποδέχθηκαν θερμά το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Ακολουθούν τα σχόλια τους.

Ευχαριστώ πολύ για την ευγενική σκέψη να μου στείλετε τον τόμο Bio-Syllabus for European Environmental Education. Είχομαι να συνεχίσω το ερευνητικό σας έργο με επιτυχία. Θεσμικές ενχές. Κωνσταντίνος Σημίτης, Πρωθυπουργός

Παρακαλώ να δεχθείτε τα συγχαρητήριά μου για τις προσπάθειες και πρωτοβουλίες σας, που αποσκοπούν στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και εκπαίδευσης για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Συγχαίρω, επίσης, την οργάνωσή σας, για τις δεκαεπτά ετών δραστηριότητες και δράσεις της στον τόσο κρίσιμο για την ύπαρξη και ζωή της ανθρωπότητας τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και είχομαι σε όλη τα μέλη της να είστε πιστά στο δύσκολο έργο τους. Με φιλικούς χαιρετισμούς. Απόστολος Χ. Κακλαμάνης, Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Με θαυμασμό και εκτίμηση φυλλομετρώ τον εξαιρετικό τόμο και σας συγχαίρω θερμά για αυτό το μνημειώδες έργο. Πραγματικά απεικονίζει την εντατική και προπονητική εργασία σας τόσων ετών. Πιστεύω ότι το έργο σας θα είναι ιδιαίτερος χρονόμορος σε όσους ασχολούνται με τα θέματα αυτά και καταποτιστικό για όλους μας, αφού η προστασία του βίου είναι αίτημα πανανθρώπινο. Καλή συνέχεια στις πρωτοβουλίες σας και καλή δύναμη. Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών, Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Έλαβα το βιβλίο που είχατε την ευγενή καλοσύνη να μου αποστείλετε. Το διέτρεξα με μεγάλο ενδιαφέρον και σας συγχαίρω για την πληρότητα της παρουσιάσεως αλλά και για την πολύ προσεγμένη και καλιόστητη έκδοση. Καθηγήτρια Μιχάλης Δερμιτζάκης, Αντιπρόεδρος Οργανισμού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Έλαβα το Bio-Syllabus, για το οποίο σας ευχαριστώ και σας εκφράζω τα ιδιαίτερα συγχαρητήριά μου. Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο θα αποτελέσει ένα πολύ χρήσιμο και πρακτικό εργαλείο ιδιαίτερα για το Σύνηγορο του Πολίτη αλλά και για χρήστες διαφόρων ειδικοτήτων και ενδιαφερόντων που στοχεύουν στην επίλυση περιβαλλοντικών ζητημάτων δια της κατανόησης και εκτίμησης της υπάρχουσας νομοθεσίας, της ανάπτυξης της περιβαλλοντικής σκέψης και στρατηγικής και της υιοθέτησης της έννοιας της περιβαλλοντικής ηθικής. Είχομαι το έργο αυτό να χρησιμεύσει ως ερέθισμα για περαιτέρω έρευνα και μελέτη, εμπνεδόνοντας την έννοια της προστασίας του περιβάλλοντος στην εκπαι-

δευση και στη λήψη αποφάσεων σε διεθνές επίπεδο. Γιάννης Μιχαήλ, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Σας ευχαριστώ που μου στείλατε το θαμνάριο και εντυπωσιακό σας βιβλίο. Jean Francois Rischard, Αντιπρόεδρος για την Ευρώπη, Παγκόσμια Τράπεζα

Θεωρώ συγχαρητήρια για τον εντυπωσιακό σας τόμο. Είναι ένα έργο τέχνης, ένας θησαυρός πληροφοριών, ένα σύμβολο πίστωσης για τη διαφύλαξη του βίου, ένας πολύτιμος οδηγός και σύντροφος, και κυρίως, τεκμηρίωση των όσων προσπαθειών που καταβάλετε από το 1985 για να προωθήσετε τους στόχους και τα ιδανικά της Βιοπολιτικής. Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει αστείρευτη πηγή πληροφοριών για σπουδαστές, δασκάλους, καθηγητές και επιστήμονες. Με το έργο αυτό τιμάτε τη Βιοπολιτική και όλους όσους σχετίζονται μαζί της. Καθηγητής Tham Seong Chee, Πρόεδρος Συνδέσμου Ηνωμένων Εθνών της Σιγκαπούρης

Έλαβα την έκδοση Bio-Syllabus και ευχαριστώ. Συγχαρητήρια για την ωραία δουλειά που ενισχύει την τόσο αναγκαία διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης στον πλανήτη Γη. Κώστας Γεϊτόνας, Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Θεωρώ το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" εξαιρετικά αξιόλογο και ενδιαφέρον και ανυπομονώ να το διαβάσω με προσοχή. Bernard Sney, Διευθυντής, Σύμφωνο Σταθερότητας για την Νοτιοανατολική Ευρώπη, Βέλγιο

Είμαι πολύ εντυπωσιασμένος από το Bio-Syllabus και θα το διαβάσω με ιδιαίτερη χαρά. Είναι μια πολύτιμη πηγή πληροφορήσεως και έμπνευσης. Ivan Moura Campos, Διευθυντής, Akwan Information Technologies, Βραζιλία

Σας ευχαριστώ για την εντυπωσιακή έκδοσή σας. Brendan Gillespie, Επικεφαλής, Τμήμα Τρίτων Χωρών, Διεύθυνση Περιβάλλοντος του ΟΟΣΑ

Βρισκό το βιβλίο σας εξαιρετικά περιεκτικό και στοχαστικό. Δρ. Kristalina Georgieva, Διευθύντρια, Τμήμα Περιβάλλοντος, Παγκόσμια Τράπεζα

Σας ευχαριστώ για την πολύτιμη συμβολή σας στην κοινή μας προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Margot Wallstrom, Επίτροπος Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σας ευχαριστώ πολύ για το βιβλίο που μου στείλατε και είχομαι καλή συνέχεια στο αξιόλογο έργο που έχετε αναλάβει. Ντίνος Βρεττός, 1' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Ευχαριστώ θερμά για την τόσο ευγενική προσφορά του εκπαιδευτικού τόμου Bio-Syllabus. Τα πολύ αξιολόγητα κείμενα στο κεφάλαιο της βιο-διπλωματίας και εκείνα της βιο-ιστορίας με αναφέρουν στους μύθους των αρχαίων λαών που χάρισαν πολύ ενδιαφέρουσες ώρες ανάγνωσης και σκέψης. Συγχαρητήρια για την τόσο χρήσιμη δουλειά και για το συνολικό σας έργο που παρακολούθησα από τα πρώτα του βήματα και χάρω να το βλέπω να δυναμώνει και να καρποφορεί. Βασίλης Βιτσαξής, Ηρόδης ε.τ.

Επιτρέψτε μου να εκφράσω τον ειλικρινή θαυμασμό μου για τα εντυπωσιακά επιτεύγματα της Β.Ι.Ο. τα τελευταία 18 χρόνια. Ως καθηγητής οικολογίας και δασονομίας στο Πανεπιστήμιο Banja Luka στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, θα ήταν τιμή μου να συνεργαστώ με την χαίρομαι μεγάλης εκτίμησης οργάνωσή σας. Πρέσβης Srđjan Ljubojevic, Βοσνία-Ερζεγοβίνη

Το Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών είναι ένα πραγματικά απολαυστικό ανάγνωσμα και θα το παραονώσω στους συναδέλφους μου. Όταν ολοκληρώσω την ανάγνωση του βιβλίου θα ήθελα οπωδήποτε να μοιραστώ με κάποιες σκέψεις. Δρ. Roko Andricevic, Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Κροατία

Η ενδιαφέρουσα και διδακτική έκδοσή σας έχει αποσταλεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος της Βραζιλίας, όπου είμαι βέβαιος ότι θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη. Εμφελούναι αυτή της ευκαιρίας για να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία και την δέσμευσή σας στην καταπολέμηση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης και της προστασίας του βίου στον πλανήτη μας. Ηρόδης Roberto de Abreu Cruz, Βραζιλία

Εντυπωσιαστήκαμε από τον τόμο "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" και από τις εντατικές προσπάθειές σας στον περιβαλλοντικό τομέα. Ελπίζουμε ότι η έκδοση αυτή θα συμβάλει στην προώθηση της κατανόησης της σημασίας της προστασίας του περιβάλλοντος και

δών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ιδράσεις φίλων απ' όλο τον κόσμο

Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη της Β.Ι.Ο.

της βιώσιμης ανάπτυξης. Έχουμε αποστείλει το βιβλίο σας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και θα θέλαμε να σας ζητήσουμε να μας στείλετε δύο επιπλέον αντίτυπα. Συμμερίζομαστε το όραμά σας για χαρά, ειρήνη και αριμονία. **Maja Apostolova Balaburska, Υπουργική Σύμβουλος, Πρεσβεία της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας**

Με χαρά μου σας ενημερώνω ότι το βιβλίο σας έχει αποσταλεί στο Centro Nacional de Educacion Ambiental για τη βιβλιοθήκη του. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος σας ευχαριστεί θερμά για αυτό το τόσο ενδιαφέρον δημοσίευμα. **Πρέσβης Eduardo Junco, Ισπανία**

Το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών" ήταν πολύ ενδιαφέρον. Η βιο-διπλωματία που στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πηγή έμπνευσης. Συμφωνώ απόλυτα ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί ο καθένας μας να χειριστεί την περιβαλλοντική ηθική και να ασκηθεί από κοινού πίεση στις κυβερνητικές ρυθμίσεις, την ηρεσία του επιχειρηματικού κόσμου, τους λόγιους και τους εκπαιδευτικούς. Θα ήθελα να σας συγχαρώ για την εξαιρετική προσπάθειά σας να ενημερώσετε τον κόσμο για το καίριο ζήτημα του περιβάλλοντος. **Πρέσβης F.X. Lopez Da Cruz, Ινδονησία**

Με αυτήν την επιστολή θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου για το καταπληκτικό δημοσίευμα "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". **Marina The Lady Marks, Μεγάλη Βρεταννία**

Μόλις έλαβα το θαυμάσιο βιβλίο σας, "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" και θα ήθελα να σας εκφράσω τα ειλικρινή συγχαρητήριά μου. Πρόκειται περί εντυπωσιακού επιτεύγματος. Το ξεφύλλισμα με μεγάλη ευχαρίστηση και μου φάνηκε εξαιρετικά ενδιαφέρον. Γνωρίζοντας ότι έχετε επενδύσει χρόνια οικονομικά εργασιές στον τομέα του περιβάλλοντος, η παρούσα έκδοση αποτελεί αναμφισβήτητο το σημαντικότερο δημοσίευσμά σας έως σήμερα. Αποτελεί φόρο τιμής στη δέσμευσή σας στο περιβάλλον και μαρτυρία του ιδεαλισμού με τον οποίο προσεγγίζετε τον ευγενή σκοπό σας. **Πρέσβης Fernand Kartheiser, Λουξεμβούργο**

Ευχαριστώ πολύ για το τόσο ενδιαφέρον και σημαντικό βιβλίο Bio-Syllabus που είχατε την καλοσύνη να μου στείλετε. Εκφράζω τον θαυμασμό μου για τις ακαταπόνητες και αδιάλειπτες προσπάθειες του Β.Ι.Ο. να σταματήσει την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και να ενσταλάξει στη συνείδηση όλων πόσο πολύτιμη είναι η ζωή στον πλανήτη μας. Η έκδοση είναι εκπληκτική με όλο αυτόν τον θησαυρό πληροφοριών και σκέψεων για το περιβάλλον και είναι απόλυτα σίγουρος ότι θα έχει μεγάλη απήχηση. **Ευάγγελος Χρόνης, Όμιλος Εταιρειών Ι.Σ. Λάτση**

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι παρέλαβα την έκδοση "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" και σας εκφράζω τις ευχαριστίες μου. Η έκδοση καλύπτει ένα ευρύ φάσμα εξαιρετικά επίκαιρων ζητημάτων και είμαι βέβαιος ότι οι φοιτητές και οι ακαδημαϊκοί του τομέα θα το εκτιμήσουν βαθύτατα. Σας εύχομαι καλή επιτυχία. **Πρέσβης Evarist Saliba, Μάλτα**

Εκ μέρους του Πρέσβη κυρίου Zhenqi Tang, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για το Bio-Syllabus, το αποτέλεσμα 18 ετών εντατικής εργασίας στον τομέα του περιβάλλοντος. Θα αποστείλω με βιβλίο στην Εθνική Διεύθυνση για την Προστασία του Περιβάλλοντος. **Haihua Zhang, Πρώτος Γραμματέας, Πρεσβεία Κίνας**

Σας ευχαριστούμε που μας αποστείλατε το εντυπωσιακό σας δημοσίευμα. **Δρ. Mario Vielgrader, Αντιπρόεδρος για την Ευρώπη, Παγκόσμια Τράπεζα**

Επιθυμώ να εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη για τα δημοσιεύματα που είχατε την καλοσύνη να στείλετε στην πρεσβεία μας. Έχουν αποσταλεί στο Υπουργείο Εξωτερικών και σύντομα θα τα παραλάβει ο Υπουργός Περιβάλλοντος κος. **Victor Lichtiguer, Luis A. Bargeo, Επιτετραμμένος, Πρεσβεία του Μεξικού**

Σας ευχαριστούμε για την αποστολή του δημοσιεύματός σας "Βιο-

κεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" στον Πρέσβη Javed Hafiz. Το βιβλίο είναι άκρως πληροφοριακό και μορφωτικό. Δεδομένου ότι το αποτελεί χρησιμότητα πηγή πληροφόρησης, έχει διαβιβαστεί στη βιβλιοθήκη του Υπουργείου Εξωτερικών και θα επιθυμούσα να ζητήσω πέντε ακόμα αντίτυπα προκειμένου να αποσταλούν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και στα Τμήματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος στις τέσσερις επαρχίες της Πακιστάν. **Aamir Shouket, Επιτετραμμένος της Ακολουθίας της Πρεσβείας, Πρεσβεία του Πακιστάν**

Σας ευχαριστώ για το αντίτυπο του δημοσιεύματος "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Το δημοσίευμα είναι ιδιαίτερα επίκαιρο μετά τις πρόσφατες οικολογικές καταστροφές, όπως η βύθιση του MS Prestige στα ανοικτά της ισπανικής ατλαντικής ακτής. Η Πρεσβεία έχει αποστείλει το δημοσίευμα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων των Φιλιππίνων. Εάν ήσαστε σε θέση να διαθέσετε επιπλέον αντίτυπα, θα θέλαμε να στείλουμε ένα αντίτυπο στο Υπουργείο Εξωτερικών και να κρατήσουμε ένα για τη βιβλιοθήκη μας. **Πρέσβης Lourdes Morales, Φιλιππίνες**

Έχω εντυπωσιαστεί από την ποιότητα του δημοσιεύματος. Αιτιολογώ επίσης ευγνωμοσύνη που υπάρχουν άνθρωποι σαν εσάς που έχουν αφοσιωθεί στη διάσωση του εύθραυστου περιβάλλοντός μας. Σκοπεύω να κρατήσω αυτό το αντίτυπο στο γραφείο μου, αλλά θα το εκτιμούσα ιδιαίτερα αν μου στείλατε δύο ακόμα αντίτυπα για να τα διαθέσω στον Υπουργό Περιβαλλοντικών Υποθέσεων και στον Πρέσβη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Χαρτοφυλακίου Περιβαλλοντικών Υποθέσεων στη Νότια Αφρική. Συγχαρητήρια για το έργο σας. **Πρέσβης Jannie Momberg, Νότια Αφρική**

Θα ήθελα να σας συγχαρώ για την τόσο θαυμάσια μελέτη του βιοπεριβάλλοντος, στο οποίο η ανθρωπότητα ορθά δίνει συνεχώς όλο και περισσότερη προσοχή. Οι συνεισφορές σε αυτό το πεδίο, όπως το βιβλίο σας, χρησιμοποιούν ώστε να διαφοριστούν τους ανθρώπους για έναν περιβαλλοντικά ορθότερο τρόπο ζωής και να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση των πολιτών στη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος. **Πρέσβης Yigit Alprogan, Τουρκία**

Το βιβλίο είναι θαυμάσιο και πολύτιμο. Θα συμβουλευθώ πρώην συναδέλφους από το Συμβούλιο της Ευρώπης για το πώς θα μπορούσε να γίνει ευρύτερα διαθέσιμο. **John Hartland, Σύμβουλος Διεθνούς Πολιτικής, Γαλλία**

Θεμελιώδεις ευχαριστίες για την αποστολή του "Βιοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Όπως ζητήσατε, το διαβίβασα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Παρακαλώ δεχτείτε τα συγχαρητήριά μου για αυτό το τόσο αξιόλογο έργο. **Sir David Madden, Πρέσβης της Μεγάλης Βρεταννίας**

Θα ήθελα να σας ζητήσω τέσσερα επιπλέον αντίτυπα αυτής της έκδοσης για να σταλούν στο Συμβούλιο Υγείας και Ποιμενικής Περιθαλής, το Συμβούλιο για την Οικογένεια, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Ειρήνης και στην Ακαδημία για τη Ζωή, στο Βατικανό, καθώς πιστεύω ότι θα βρουν το έργο σας πολύ χρήσιμο. Παρακαλώ δεχτείτε τα συγχαρητήριά μου για την ουσιαστική συμβολή σας στην ιδέα της βιώσιμης ανάπτυξης που είναι τόσο απαραίτητη για το μέλλον της ανθρωπότητας οικογένειας. **Αρχιεπίσκοπος Paul Fouad Tabet, Πρέσβης του Βατικανού**

Σας ευχαριστώ πολύ για την αποστολή του βιβλίου "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Αναγνωρίζω και επιδοκίμαζω τη συμβολή της οργάνωσής σας στον αγώνα για την κατάπαυση της ταχύντα υποβάθμισης του περιβάλλοντος του πλανήτη μας και την προστασία της ζωής σε αυτόν. Θέλω να σας συγχαρώ για το εξαιρετικό σας έργο. **Πρέσβης Thomas Miller, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής**

Σας ευχαριστώ για τα επιπλέον αντίτυπα του "Βιοκεντρικού Προγράμματος Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Το έργο σας και η ποιότητά του πραγματικά με εντυπωσίασαν. Η αφοσίωση και η προσήλωση στο όνειρό σας και η εναι-

θησία με την οποία προσεγγίζετε τα σοβαρά προβλήματα της εποχής μας αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για όλους μας. **Δρ. John S. Bailey, Πρέσβης, Αμερικανικό Κολέγιο της Ελλάδας**

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πολύ για το Bio-Syllabus και να σας εκφράσω τα συγχαρητήριά μου για την εξαιρετική δουλειά που έχετε κάνει. Θεωρώ ότι θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για μένα στην επίλυση θέσεων που αφορούν σε περιβαλλοντικά ζητήματα. **Αιμιλία Λιάσκα, Ειδική Επιστήμων στο Συνήγορο του Πολίτη**

Ευχαριστώ πολύ για το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών" που φαίνεται εξαιρετικό. Θα το μελετήσω προσεκτικά και χωρίς αμφιβολία, θα χρησιμοποιήσω το υλικό σε διάφορες μελέτες και εισηγήσεις. **Καθηγητής İhram Unver, Γεωπονική Σχολή, Πανεπιστήμιο της Άγκυρας, Τουρκία**

Με ιδιαίτερη χαρά σας γράφω για να σας ευχαριστήσω για την έκδοση "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης" η οποία περιέχει εξόχως ενδιαφέρον υλικό για την προστασία της ζωής στον πλανήτη μας. Το βιβλίο θα σταλεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος στη Βενεζουέλα και θα εκτιμούσα εάν μου στείλατε ένα ακόμα αντίτυπο για προσωπική μου χρήση. **Πρέσβης Lisan Stredel Balliache, Βενεζουέλα**

Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας έλαβε την εξαιρετικά ενδιαφέρονσα έκδοση "Bio-Syllabus for European Environmental Education" και σας συγχαίρει για την ανάπτυξη της δραστηριότητας για την ανάδειξη του βίου σαν πυρήνα της κοινωνίας σε μια παγκόσμια προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Σας εύχεται καλή συνέχεια στην ποιτική σας δημιουργία. **Γιάννης Αγγελού, Διευθυντής Γραφείου Προέδρου Νέας Δημοκρατίας**

Σας συγχαίρω για αυτό το εξαιρετικό και πολύ χρήσιμο βιβλίο, στην προετοιμασία του οποίου έχετε αφιερώσει τόσο χρόνο και ενέργεια. Σκοπεύουμε να το χρησιμοποιήσουμε στην εκπαίδευση των φοιτητών μας. **Καθηγητής Rusen Keles, τ. Διευθυντής Περιβαλλοντικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Άγκυρας, Τουρκία**

Ευχαριστούμε για την δωρεά του Bio-Syllabus στη βιβλιοθήκη μας. Είναι μια εξόχουσα και πολύτιμη έκδοση πλούσια σε πληροφορίες. Αποτελεί σημαντικό δώρο για τους αναγνώστες της βιβλιοθήκης μας και θα είναι διαθέσιμη και στους επιστήμονες και σε όλους τους ενδιαφερόμενους. **Yvtautas Gocentas, Επιτετραμμένος Τμήματος Αποκτημάτων, Εθνική Βιβλιοθήκη της Λιθουανίας**

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης". Το βιβλίο θα σταλεί στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος στο Παρίσι, ο οποίος αναμφίβολα θα το βρει πολύ ενδιαφέρον και χρήσιμο. **Πρέσβης Jean-Maurice Ripert, Γαλλία**

Έλαβα σήμερα το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών" και είμαι κατάπληκτος από τη μοναδικότητά του. Είναι ένα τεράστιο έργο και το θεωρώ ιδιαίτερα χρήσιμο για τα προγράμματα στο πανεπιστήμιο μου και στις Σχολές του Βίου. Είμαι πάρα πολύ ευγνώμων που μου το στείλατε. **Καθηγητής Alexander Shishkin, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο της Αγίας Πετρούπολης, Ρωσία**

Σας διαβίβασα θεμότατα συγχαρητήρια για το "Βιοκεντρικό Πρόγραμμα Σπουδών". Θεωρώ το έργο αυτό την καλύτερη εγκυκλοπαίδεια για όλους όσοι ασχολούνται στην προώθηση νέων αξιών για την αμμονική συντήρηση όλων των μορφών ζωής. Η ομάδα σας, υπό την καθοδήγηση της Προέδρου, έχει επιτελέσει ένα εξαιρετικό έργο στην προετοιμασία αυτής της έκδοσης. Έχετε την πλήρη υποστήριξή μας στην προώθηση των ιδανικών της Βιοπολιτικής και ενθωμούσατε κάθε επιτυχία στις ευγενείς προσπάθειές σας. **Δρ. Stanislav Sokolenko, Πρόεδρος του ΔΣ, Ukrimprex, Ουκρανία**

Η ΑΓΜ ο Πρίγκιπας Αλβέρτος σας ευχαριστεί για το ιδιαίτερα ενδιαφέρον βιβλίο που αποστείλατε, καθώς και για την καλοσύνη σας. **Mireille Viale, Διευθύντρια Ιδιαίτερου Γραφείου του Πρίγκιπα Αλβέρτου του Μονακό**

Άτομα με Ειδικές Ανάγκες - Πο

Περισσότεροι από 38 εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν κάποια αναπηρία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, ανακήρυξε το 2003 Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρίες.

Οι κύριοι στόχοι είναι να δοθεί έμφαση στους φραγμούς και την προκατάληψη που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και να υπάρξει πρόοδος στην ισό-

τιμη εφαρμογή των δικαιωμάτων αυτών των ανθρώπων. Ο απώτερος σκοπός του εγχειρήματος είναι να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε ευρύτερο επίπεδο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κινηθεί σε διάφορα μέτωπα για να διευκολύνει τη ζωή των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η βελτίωση στον τομέα της πληροφόρησης και των μεταφορικών μέσων αποτελεί προτεραιότητα, όπως και η αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

Στην Ολυμπιάδα του 2004, τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να πρωταγωνιστήσουν. Για να οικοδομήσουμε μια κοινωνία πολιτών, χρειάζεται η συμμετοχή όλων στον αγώνα για τη διάσωση του περιβάλλοντος. Η προσφορά των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι καθοριστική.

2003 - Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρίες

σοβαρότερα είναι η ανάπτυξη κατάλληλων νομοθετικών ρυθμίσεων για να προωθηθεί η ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην αγορά εργασίας.

Στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Βασιλεία του Μάρτιο του 2002, παρουσιάστηκε μια νέα και δυναμικότερη Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης, ως ανταπόκριση στις τρέχουσες προκλήσεις. Η στρατηγική στοχεύει στην πλήρη απασχόληση, στην προώθηση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία, και στην προώθηση της συνοχής και της άρσης των αποβλεπόμενων στην αγορά εργασίας. Στα πλαίσια αυτά, η στρατηγική αναγνωρίζει ότι **τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι μια εν δυνάμει και ελλειπώς αξιοποιημένη ομάδα εργαζομένων, η οποία έχει πάρα πολλά να προσφέρει.**

Προκειμένου να καταπολεμηθεί η προκατάληψη και ο αποκλεισμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες αλλά και άλλων μειονοτήτων από την αγορά εργασίας, τον Απρίλιο του 2000 υιοθετήθηκε η Κοινωνική Πρωτοβουλία EQUAL που αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, με επιχορήγηση 3 εκατομμυρίων Ευρώ.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι το επίκεντρο του Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρίες, το οποίο έχει σκοπό να εναισθητοποιήσει τους πολίτες ως προς τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες με αναφορά στην απόλυτη ισότητα και συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής. Απώτερος σκοπός είναι η υπερνίκηση των εμποδίων στους περισσότερους τομείς. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρίες στοχεύει στην ευρύτερη κατανόηση των προβλημάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες ως ζητήματα που μας αφορούν όλους. Ένα από τα

Κοινωνική πρωτοβουλία για την απασχόληση (EQUAL)

Ο βασικός ρόλος της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας EQUAL είναι να καταπολεμήσει την προκατάληψη για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην απασχόληση και να προωθήσει συγκεκριμένα μέτρα για να διευκολύνει τα άτομα αυτά στην πρόσβασή τους σε ευκαιρίες απασχόλησης. Το Πρόγραμμα EQUAL εστιάζει στην ανάπτυξη νέων τρόπων αντιμετώπισης της προκατάληψης, απευθυνόμενη σε εργαζόμενους ανθρώπους και σε ανθρώπους που αναζητούν εργασία.

Τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επιδοτούν προγράμματα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Διαμορφώνονται αναπτυξιακές συνεργασίες οι οποίες δημιουργούνται από ζωτικής σημασίας φορείς, όπως ομάδες για την προκατάληψη. Αυτές οι ομάδες εξετάζουν νέες ιδέες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες, τις συναντήσεις, τα προγράμματα και τις άλλες δραστηριότητες που συνδέονται με το Πρόγραμμα EQUAL.

Δυνατότητες πρόσβασης

Το ζήτημα της δυνατότητας πρόσβασης έχει αντιμετωπιστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από τον ΟΗΕ. Μια ανακόνηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Μάιο του 2000, για μια "Ευρώπη χωρίς Φραγμούς", εστιάζει σε πολιτικές που εξασφαλίζουν στα άτομα με ειδικές ανάγκες το δικαίωμα στην ενασχόληση σε τομείς όπως η πληροφόρηση, η απελευθέρωση της εγχώριας αγοράς τεχνικών βοηθημάτων, η προσοασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών με αναπηρίες, η ανάπτυξη καλύτερων στατιστικών στοιχείων και η ενίσχυση των συντονιστικών ενεργειών.

► Προβλήψεις για άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να συμπεριληφθούν στο σχεδιασμό και την κατασκευή των κτιρίων, από το πρώτο στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού.

► Πρέπει να ζητείται η γνωμοδότηση οργανώσεων οι οποίες αντιπροσωπεύουν άτομα με ειδικές ανάγκες ώστε να αναπτύσσονται πρότυπα και κανόνες για τη δυνατότητα πρόσβασης. Οι ίδιοι πρέπει να συμμετέχουν και τοπικά από το αρχικό στάδιο του σχεδιασμού στη μελέτη δημοσίων έργων, εξασφαλίζοντας έτσι τη μέγιστη δυνατότητα πρόσβασης.

Σε μια υγιή κοινωνία, η πρόσβαση για τα άτομα με αναπηρίες στην εργασία, στις επιχειρηματικές δραστηριότητες, στον πολιτισμό, στη θρησκεία και τη γλώσσα, καθώς επίσης και στο φυσικό περιβάλλον, είναι κανόνας.

Το 1993, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ θέσπισε ορισμένα πρότυπα για τη δυνατότητα πρόσβασης, καθώς όσο αφορά στην πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον:

► Τα κράτη πρέπει να θέσουν σε εφαρμογή μέτρα για την απομάκρυνση εμποδίων στο φυσικό περιβάλλον. Αυτά τα μέτρα πρέπει να περιλαμβάνουν την ανάπτυξη παθών και οδηγών και τη θέσπιση νομοθεσίας που να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα

Ισοτιμία στην αγορά εργασίας

Στην ΕΕ υπάρχει ένα χρησιμοποιήσιμο εργατικό δυναμικό που ξεπερνάει κατά πολύ τα 23 εκατομμύρια το 2001. Τα άτομα με αναπηρίες από μόνοι τους αντιπροσωπεύουν έναν πληθυσμό 38 εκατομμυρίων στην ΕΕ. Μόνο το 46% εκείνων που δηλώνουν μέτρια αναπηρία και το

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην εργασία και στην κοινωνία της πληροφόρησης.

24% εκείνων που δηλώνουν βαριά αναπηρία εργάζονται. Με την καθιέρωση από την ΕΕ του 2003 ως Ευρωπαϊκού Έτους των Ατόμων με Αναπηρίες, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα όσον αφορά στην πρόσβαση ή την παραμονή στην αγορά εργασίας. Είναι απαραίτητο να γίνουν αποφασιστικές ενέργειες για την καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Στα Εθνικά Προγράμματα Δράσης τους, τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες, στις εθνικές μειονότητες και σε άλλες μειονεκτούσες ομάδες. Ένας από τους στόχους είναι

να αναπτυχθούν κατάλληλες μορφές προληπτικών και δυναμικών πολιτικών για να προωθηθεί η ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, η τηλεργασία (η εργασία από το σπίτι μέσω υπολογιστών) μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να καταστήσει πιο έντονο το αίσθημα του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς η ανθρώπινη επαφή του ατόμου με ειδικές ανάγκες με τους συναδέλφους του είναι περιορισμένη. Σε τέτοιες περιπτώσεις, θα ήταν ωφέλιμο ο εργαζόμενος με ειδικές ανάγκες να είναι υποχρεωμένος να δίνει αναφορά στο χώρο εργασίας του ανά τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να ενισχυθεί η σχέση του με τους συναδέλφους του.

Κοινωνία της πληροφόρησης

Η πρόοδος της τεχνολογίας και η διάχυση των πληροφοριών έχει σημαίνει την ισχυροποίηση της κοινωνικής θέσης για ένα μεγάλο αριθμό ατόμων με αναπηρίες. Η εξέλιξη της τεχνολογίας παίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση, την κατάρτιση και την εξασφάλιση ευκαιριών απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Στο πλαίσιο των κοινών στόχων για την κα-

ταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευτεί να εκμεταλλευτούν πλήρως το δυναμικό της κοινωνίας με θεμέλιο τη γνώση και των νέων τεχνολογιών διαβίβασης πληροφοριών. Έχουν δεσμευτεί επίσης να εξασφαλίσουν ότι κανένας δεν πρέπει να είναι αποκλεισμένος, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.

Μεταφορές

Καθιστώντας τις μεταφορές προσιτές στα άτομα με ειδικές ανάγκες, βελτιώνεται παράλληλα η άνεση, η ποιότητα και η εξυπηρέτηση των ανθρώπων που δεν έχουν κάποια αναπηρία. Η ανακόνηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια "Ευρώπη χωρίς Φραγμούς" περιλαμβάνει διάφορες δεσμεύσεις για την προώθηση των δυνατοτήτων πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε πολυλειτουργικές, συμπεριλαμβανομένων των χερσαίων και των θαλάσσιων μεταφορών και των αερομεταφορών.

Στις μέρες μας, τα άτομα με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν πολλά και ουσιαστικά εμπόδια κάθε φορά που επιχειρούν να χρησιμοποιήσουν τις δημόσιες συγκοινωνίες. Για παράδειγμα, η ανάγνωση του πίνακα των δρομολογίων και η εύρεση της σωστής θέσης για επιβίβαση δυσκολεύουν τους τυφλούς, τους ανθρώπους με προβλήματα όρασης και εκείνους με μαθησιακές δυσκολίες.

Η επιβίβαση σε ένα μέσο μεταφοράς μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα και σε ανθρώπους με κινητικά προβλήματα καθώς είναι αρκετά δύσκολο να ανέβουν ψηλά σκαλοπάτια. Για τους χρήστες αναπηρικής καρέκλας, η δια-

φορά ύψους αποτελεί ανυπερβλήτο πρόβλημα. Οι περισσότεροι διάδρομοι στα τρέινα και τα λεωφορεία είναι στενοί, καθιστώντας δύσκολη την προσέλαση από άτομα με ειδικές ανάγκες. Σε ώρες αιχμής, τα άτομα αυτά δεν προλαβαίνουν να φτάσουν σε μια ασφαλή θέση πριν από την αναχώρηση. Οι χειρολαβές για τους όρθιους επιβάτες δεν είναι εύχρηστες σε ανθρώπους με αναπηρία στους βραχίονες.

Οι άνθρωποι με προβλήματα όρασης δεν γνωρίζουν ποτέ και από ποια πλευρά του οχήματος πρέπει να αποβιβαστούν. Γενικότερα, οι άνθρωποι που δυσκολεύονται να επιβιβαστούν σε ένα λεωφορείο, τρέινο ή τραμ μπορεί να δυσκολευτούν ακόμη περισσότερα να αποβιβαστούν από αυτό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να καταβάλει προσπάθειες ώστε να καταστήσει πιο προσιτά τα μέσα μαζικής μεταφοράς, όχι μόνο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τους ηλικιωμένους, αλλά και για τους ανθρώπους με μειωμένη κινητική ικανότητα. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται άνθρωποι με προσωρινούς τραυματισμούς, γονείς με παιδιά, άτομα που μεταφέρουν ογκώδεις και βαριές αποσκευές.

οτάσεις με Ολυμπιακή Προοπτική

Κοινωνία των Πολιτών και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

Στην Ολυμπιάδα του 2004, σημείο-κλειδί θα αποτελέσει η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες στην πολιτιστική και αθλητική υποδομή και στις πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες. Επιπλέον, τίθεται το θέμα της μεγάλης πρόσκλησης των Παραολυμπιακών Αγώνων, αφού για πρώτη φορά αντιμετωπίζονται ως πραγματικά ισότιμο γεγονός.

Στην προσπάθεια αυτή, χρειάζεται ένα πλαίσιο για την προώθηση της συμμετοχής, της κατάρτισης και της απασχόλησης σε όλα τα επίπεδα, καθώς και της χάραξης εθνικής πολιτικής, προκειμένου να εξασφαλισθούν ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και να καλυφθούν όλες οι πτυχές της ζωής τους. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η θέσπιση

μιας στρατηγικής για την αναπηρία, πρωτοβουλίες απασχόλησης και ενέργειες που βελτιώνουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας.

Οι δήμοι, και γενικότερα η τοπική αυτοδιοίκηση, χρειάζεται να λάβουν σοβαρά υπ' όψιν τις προκλήσεις αλλά και τις ευκαιρίες που προσφέρονται. Οι προτάσεις της Βιοπολιτικής για ενεργό ανάμι-

ξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος είναι μια ευκαιρία η πολιτεία να στηρίζει έμπρακτα τα άτομα με αναπηρίες και ταυτόχρονα να βελτιώσει τις συνθήκες του περιβάλλοντος, αναβαθμίζοντας την ποιότητα της ζωής όλων ανεξαιρέτως των πολιτών.

Ευρωπαϊκή στρατηγική

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο της κοινωνικο-οικονομικής της πολιτικής, καθώς και των προγραμμάτων και των έργων που αποτελούν την ευρύτερη στρατηγική της.

Η επιτροπή για την Ενσωμάτωση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες είναι αρμόδια για να τοποθετεί απέναντι στα θέματα που αφορούν άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σκοπός της είναι να ευαισθητοποιήσει τον πολίτη, αλλά και να διευκολύνει και να ενθαρρύνει τη συνεργασία σε θέματα αναπηρίας μεταξύ όλων των Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στο σχεδιασμό, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των αλλαγών που συντελούνται στις πολιτικές, τις πρακτικές και τα προγράμματα που τους αφορούν.

διασμό, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των αλλαγών που συντελούνται στις πολιτικές, τις πρακτικές και τα προγράμματα που τους αφορούν.

Κοινωνικός αποκλεισμός και ένδεια

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ, ένα στα είκοσι άτομα έχει κάποια αναπηρία. Περισσότερα από τα τρία στα τέσσερα από αυτά ζουν σε μια αναπτυσσόμενη χώρα. Τις περισσότερες φορές συγκαταλέγονται στις φτωχότερες τάξεις. Κατά τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας αντιπροσωπεύουν τον ένα στους πέντε φτωχότερους ανθρώπους στον κόσμο. Η προκατάληψη που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι φραγμοί που συναντούν στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνία δείχνουν ότι είναι πολύ πιο τρωτοί στον κοινωνικό αποκλεισμό από τους πολίτες χωρίς ειδικές ανάγκες.

πίσης διακεκομμένη απασχόληση ή απασχόληση σε χαμηλόμισθες εργασίες χωρίς προοπτικές. Συνεπώς, τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν λιγότερες πιθανότητες να έχουν το επίπεδο πρόνοιας που θα τους προστατεύσει επαρκώς από την ένδεια στα γηραιά. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες επιβαρύνονται και από πρόσθετες δαπάνες όπως ιατρικά έξοδα και δαπάνες για εξοπλισμό και βοήθημα (π.χ. ακουστικά, αναπηρικές καρέκλες, κλπ.). Επιβαρύνονται επίσης και από δαπάνες για την εξασφάλιση οικιακής βοήθειας και υποστήριξης.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν συνδέεται μόνο με την οικονομική ένδεια. Η κοινωνική ένδεια διαδραματίζει εξίσου μεγάλο ρόλο στη ζωή των ατόμων

με ειδικές ανάγκες. Οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες εκτίθενται συχνά στα καταστρεπτικά αποτελέσματα των διακρίσεων, του αποκλεισμού, της προκατάληψης ή της δεισιδαιμονίας και της άρνησης συμμετοχής και απόκτησης επικοινωνίας στην κοινωνία. Αυτές οι αρνητικές κοινωνικές συμπεριφορές μπορούν να επιδεινώσουν την αναπηρία και στις χειρότερες περιπτώσεις, μπορεί να περιλαμβάνουν κακοποίηση σωματική ή ψυχολογική. Αυτή η περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες μειώνει τις ευκαιρίες τους να συμβάλουν παραγωγικά στην κοινωνία και αυξάνει τον κίνδυνο να παγιδευτούν στην ένδεια. Η τεράστια οικονομική και συναισθηματική πίεση, με την οποία τα άτομα με ειδικές ανάγκες έρχονται αντιμέτωπα, συχνά οδηγεί σε προβληματικές προσωπικές σχέσεις. Τα ποσοστά διαζυγίου και τα ποσοστά χωρισμού είναι σαφώς υψηλότερα σε ζευγάρια στα οποία τουλάχιστον ο ένας από τους δύο αντιμετωπίζει κάποια αναπηρία.

Για πρώτη φορά από συστάσεις του Ελληνικού κράτους θεσπίστηκε συνταγματική διάταξη για το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να μετέχουν ισότιμα στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και επαγγελματική ζωή της χώρας.

Γενικά, το μέσο οικογενειακό εισόδημα είναι σημαντικά χαμηλότερο όταν ο επηρεάζονται από συστάσεις του Ελληνικού κράτους θεσπίστηκε συνταγματική διάταξη για το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να μετέχουν ισότιμα στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και επαγγελματική ζωή της χώρας.

Μια από τις σημαντικότερες δεσμεύσεις που προέκυψαν από τη Σύνοδο Κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα είναι η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης κατά 70% έως το 2010. Ζωτική σημασία στην επίτευξη αυτού του κρίσιμου στόχου διαδραματίζει μια συντονισμένη στρατηγική για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των οποίων οι παραγωγικές δυνατότητες υποτιμούνται σε μεγάλο βαθμό.

Απασχόληση και αποκατάσταση

Εξοσιοδοτημένοι από τα νέα Άρθρα 136 και 137 της Συνθήκης του Άμστερνταμ, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναλάβει τη κοινή υποχρέωση να καταπολεμήσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την ένδεια. Αξίζει να σημειωθεί, ότι με την πρόσφατη συνταγματική αναθεώρηση, για πρώτη φορά από συστάσεις ελληνικού κράτους θεσπίστηκε διάταξη, στο άρθρο 21 παράγραφος 6 του Συντάγματος, για το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να μετέχουν ισότιμα στην πολιτική, πολιτιστική, οικονομική, κοινωνική, και επαγγελματική ζωή του τόπου.

Η απασχόληση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προφύλαξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες από την ένδεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Είναι ένα θέμα που δεν αφορά αποκλειστικά την εξασφάλιση μιας θέσης εργασίας η οποία συνεπάγεται την οικονομική ασφάλεια. Συνδέεται επίσης με τη συμμετοχή και το αίσθημα αλληλεγγύης που απορρέει από μια δουλειά, και είναι παράγοντας που καθορίζει τη θέση ενός ατόμου μέσα στην κοινωνία.

Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας έχει επισημάνει ότι το ποσοστό ανεργίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις βιομηχανικές χώρες είναι διπλάσιο ή τριπλάσιο σε σχέση με το αντίστοιχο των ανθρώπων χωρίς αναπηρίες. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, η πρόκληση είναι να επιτευχθεί ένα σύστημα κοινωνικής προστασίας που προοφεί την απασχόληση και τη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το σύστημα αυτό θα πρέπει επίσης να παρέχει την απαραίτητη α-

σφάλεια, ώστε να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να στρέφονται προς την επαγγελματική κατάρτιση ή την εργασία, μετά από μακροπρόθεσμη ανεργία, γνωρίζοντας ότι υπάρχει ένα επαρκές δίκτυο ασφάλειας για να τους προστατεύσει σε περίπτωση που συναντήσουν αναπείθιμα προβλήματα. Είναι πολύ σημαντικό να μην διακόπτονται τα επιδόματα αναπηρίας, όταν ένα άτομο με ειδικές ανάγκες βρῖσκει δουλειά, ώστε να αντισταθμίζονται οι πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγονται η αναπηρία.

Το Συμβούλιο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της ΕΕ κρίνει ότι η αντιμετώπιση της ανεργίας και η προώθηση της πλήρους απασχόλησης με την αύξηση των πολιτικών απασχόλησης είναι ο πρωταρχικός στόχος της νέας αναθεωρημένης Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Στα πλαίσια της Στρατηγικής αυτής γίνεται ιδιαίτερη μνεία για τα άτομα με αναπηρίες που αντιπροσωπεύουν το 14,5% των Ευρωπαίων πολιτών.

Η κοινωνική αποκατάσταση συνδυάζει τη φυσική αποκατάσταση μέσω της ιατρικής περίθαλψης, της ισχυροποίησης της κοινωνικής θέσης και της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της συμμετοχής στη διαδικασία της αποκατάστασης του ατόμου με ειδικές ανάγκες και της ευρύτερης κοινωνίας. Η εφαρμογή προτύπων προγραμμάτων και υπηρεσιών για την αντιμετώπιση διαφόρων κοινωνικών ανεργών, υπό το πρίσμα των σύγχρονων επιστημονικών αντιλήψεων περί κοινωνικής εργασίας, μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη.

Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση και ο κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες συνδέονται άμεσα. Η δυνατότητα πρόσβασης στην υποδομή, και οι προτεραιότητες της κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο θα καθορίσουν σε μέγιστο βαθμό εάν ένα παιδί με ειδικές ανάγκες είναι πραγματικά σε θέση να λάβει μια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, με όλα τα κοινωνικά και τα ακαδημαϊκά οφέλη που αυτή συνεπάγεται.

Κατά μέσον όρο, τα άτομα με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν λιγότερη εκπαίδευση και έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν το σχολείο σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Πρόσφατες μελέτες της ΟΥΝΕΣΚΟ δείχνουν ότι μόλις 1% με 2% των παιδιών με ειδικές ανάγκες στις αναπτυσσόμενες χώρες συμμετέχουν στην εκπαίδευση. Η κοινωνικοποίηση στην εκπαίδευση είναι μια εξαιρετικά σημαντική διάσταση για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, πράγμα το οποίο ισχύει και για τα παιδιά χωρίς ειδικές ανάγκες. Και οι δύο ομάδες μπορούν να ωφεληθούν από την συν-παράθεση στο ίδιο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Μια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς αποτελεί τη βάση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, κα-

θώς συμβάλλει ουσιαστικά στην προσπάθεια φραγμών νοοτροπίας.

Ένα μεγάλο μέρος των παιδιών με ειδικές ανάγκες μπορεί να ωφεληθεί από την καθιερωμένη εκπαίδευση. Σύμφωνα με μια έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε στη Δανία, λιγότερο από το 1% των παιδιών δεν μπορεί να συμμετέχει στα κανονικά σχολεία. Πρόκειται για παιδιά με σύνθετες ανάγκες εξάρτησης, όπως για παράδειγμα τα αυτιστικά παιδιά.

Το Ευρωπαϊκό Έτος Ατόμων με Αναπηρίες εσπάζει κυρίως στην ιδέα "Εκπαίδευση για Όλους". Θα προσπαθήσει να δώσει έμφαση στην σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και στην άρση των φραγμών, καθιστώντας τα σχολεία, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης πιο ανοικτά και προστά σε όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο συνδυασμός των νέων τεχνολογιών με την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση, η οποία λαμβάνει υπ' όψιν τις δεξιότητες και ικανότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες, έχει ως αποτέλεσμα την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες στην απασχόληση και συμβάλλει στην κοινωνική ένταξή τους.

Κατά μέσον όρο, τα άτομα με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν λιγότερη εκπαίδευση και έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν το σχολείο.

Ruud Lubbers

Ο Ruud Lubbers, πρώην Πρωθυπουργός της Ολλανδίας, ανέλαβε το αξίωμα του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες το 2001. Κατά τη διάρκεια της τριετούς θητείας του, ανέλαβε να διευθύνει έναν από τους κύριους παγκόσμιους ανθρωπιστικούς οργανισμούς με προσωπικό που ξεπερνά τα 5.000 άτομα παγκοσμίως και βοηθά πάνω από 20 εκατομμύρια ανθρώπους σε περισσότερες από 120 χώρες.

Ο Ruud Lubbers γεννήθηκε στις 7 Μαΐου 1939 στο Ρότερνταμ και φοίτησε στο Κολλέγιο Canisius στο Nijmegen και στην Οικονομική Σχολή της Ολλανδίας. Μετά από τη διαχείριση μιας οικογενειακής επιχείρησης, ξεκίνησε μια μακροχρόνια πολιτική σταδιοδρομία το 1973, όταν προσχώρησε στην κυβέρνηση ως Υπουργός Οικονομικών.

Το Νοέμβριο του 1982, εξελέγη Πρωθυπουργός για πρώτη φορά. Ηγήθηκε τριών διαδοχικών κυβερνήσεων μέχρι τον Αύγουστο του 1994, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πρωθυπουργική θητεία στη χώρα του μεταπολεμικά. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, συνέβαλε στην ενίσχυση και την εξασφάλιση της στενότερης ευρωπαϊκής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, ενώ η χώρα του φιλοξένησε το ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής, το οποίο κατέστη ένας από τους αρογονογώνους λίθους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκεί υπεγράφη η Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992), με την οποία άνοιξε ο δρόμος για τη δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος.

Μόλις ολοκλήρωσε την πολιτική σταδιοδρομία του, ο Ruud Lubbers κατέλαβε πολλές θέσεις στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Ως πολιτικός με βαθιά γνώση των ευρωπαϊκών και διεθνών ζητημάτων και ως οικονομολόγος κατ'επάγγελμα, εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία να επιστρέψει στον ακαδημαϊκό χώρο. Το 1995, δέχτηκε μια έδρα στην Οικονομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Τίλμπουργκ, στην Ολλανδία. Διετέλεσε επίσης επισκεπτόμενος καθηγητής στη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης John F. Kennedy του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στις ΗΠΑ.

Καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας του, ο Ruud Lubbers έχει καταδείξει σταθερή δέσμευση προς το περιβάλλον. Η συμμετοχή του στο Συμβούλιο για τη Γη, καθώς και η συμμετοχή του ως αντιπρόεδρος στην Ανεξάρτητη Παγκόσμια Επιτροπή για τους Ωκεανούς και η προεδρία του στο Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση, αποτελούν μερικά μόνο παραδείγματα της αφοσίωσής του στα περιβαλλοντικά ζητήματα. Στα πλαίσια της θητείας του ως Υπατος Αρμοστής, έχει συνδέσει άρρηκτα την προστασία του περιβάλλοντος με τα δικαιώματα των προσφύγων και με συνεχιζόμενες προσπάθειες σε όλο τον κόσμο για την αποτροπή των πολέμων και τη εξάλειψη των συνθηκών δημιουργίας προσφύγων.

Βραβείο του Βίου – Ηγε

Δεν μπορούμε να προσδοκούμε μια χιλιετία ελπίδας, εάν η ηγεσία μας δεν χαρακτηρίζεται από όραμα. Σε τέτοιες εποχές παγκοσμίων κρίσεων, τρόμον, απελπισίας και έλλειψης διαχρονικών ιδανικών, η ανθρωπότητα έχει ανάγκη από φωτισμένα πρότυπα τα οποία θα την εμπνεύσουν και θα αποτελέσουν φάρους αξιών, μετατρέποντας τη δυστυχία σε ελπίδα.

Μια τέτοια προσωπικότητα είναι ο Ruud Lubbers. Χαρισματικός πολιτικός και άνθρωπος με όραμα, καθοδήγησε ένα ολόκληρο έθνος επί δώδεκα έτη και συνέβαλε στη χάραξη του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τώρα, ως Υπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, έχει το πρόσθετο προνόμιο και την ευθύνη να βοηθήσει εκατομμύρια ανθρώπους που δεν έχουν πατρίδα να αναζητήσουν ένα καλύτερο και δικαιοέρο μέλλον.

Πιστεύουμε ότι διαθέτει το όραμα αλλά και την πρωτοβουλία ώστε να φέρει σημαντικές αλλαγές στον κόσμο. Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής επέλεξε να τον τιμήσει με το Βραβείο του Βίου σε μια ειδική τελετή στην Αθήνα, στις 11 Μαρτίου 2003.

A. Βλαβιανού - Αρβανίτη

Φωτισμένος πολιτικός και υπέρμαχος για την προστασία του περιβάλλοντος

Μακροχρόνια σχέση με το περιβάλλον

Ο Ruud Lubbers ασχολείται με τα θέματα του περιβάλλοντος για πολλές δεκαετίες. Το 1989, μαζί με την Πρωθυπουργό της Νορβηγίας, Gro Harlem Brundtland, και τον Πρωθυπουργό της Γαλλίας, Michel Rocard, συγκάλεσε μια διάσκεψη στη Χάγη, η οποία επισφραγίστηκε με μια δήλωση που επρόκειτο να καθορίσει την ημερήσια διάταξη της Διάσκεψης Κορυφής του Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992.

Μετά από μια δωδεκαετή θητεία ως Πρωθυπουργός της Ολλανδίας, ο Ruud Lubbers έγινε Αντιπρόεδρος της Ανεξάρτητης Διεθνούς Επιτροπής για τους Ωκεανούς (IWCO). Ο συγκεκριμένος οργανισμός ιδρύθηκε στο Τόκιο το 1995, υπό την προεδρία του Mario Soares, τ. Προέδρου της Πορτογαλίας, με στόχο την ενημέρωση της παγκόσμιας κοινότητας για τον κεφαλαιώδη ρόλο που διαδραματίζουν οι ωκεανοί στην επιβίωση του πλανήτη όπως και για

τη ζωτική σημασία της σωστής διαχείρισής τους. Ως Αντιπρόεδρος του IWCO, ο Ruud Lubbers έκανε πολυάριθμες προτάσεις για την προστασία των ωκεανών μεταξύ των οποίων η ευθύνη:

- ▶ ελέγχου στις ηγετικές ικανότητες
- ▶ συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο
- ▶ ευαισθητοποίησης του κόσμου ως προς τη σπουδαιότητα των ωκεανών
- ▶ βελτίωσης της ποιότητας των ωκεανών για διεθνείς λόγους
- ▶ προώθησης της συμμετοχής του επιχειρηματικού κόσμου
- ▶ θέσπισης νόμων
- ▶ διεξαγωγής ερευνών για νέες τεχνολογίες, φιλικές προς το περιβάλλον

Το 1999, ο Ruud Lubbers εξελέγη Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου του WWF International (Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση). Στη

συγκεκριμένη θέση υπηρέτησε έως την 1η Ιανουαρίου 2001, οπότε ξεκίνησε τη θητεία του ως ο ένατος Υπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, διαδεχόμενος την κυρία Sadako Ogata, Γαπωνέζα διπλωμάτη και ακαδημαϊκό, η οποία κατείχε τη θέση από το 1991.

Ο ρόλος του περιβάλλοντος στην αποκατάσταση των προσφύγων

Δεν υπάρχουν περιθώρια επιλογής στη μέριμνα για το περιβάλλον μέσα στα πλαίσια των επιχειρήσεων για τους πρόσφυγες. Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό μέρος της αποστολής του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) που δεν μπορεί να αγνοηθεί. Κάτι τέτοιο θα έθετε σε κίνδυνο τα βασικά δικαιώματα και τις ανάγκες των προσφύγων, και ολόκληρο το θεσμό εξεύρεσης ασύλου.

Στις προσπάθειες για την αποκατάσταση των προσφύγων, ο Ruud Lubbers θέτει ως προτεραιότητα τα περιβαλλοντικά θέματα. Θεωρεί αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι τα περιβαλλοντικά ζητήματα είναι στενά συνφασμέ-

να με τη συλλογική ευημερία των λαών, ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για αστικούς πληθυσμούς, για κατοίκους της υπαίθρου ή για

πρόσφυγες. Αντιμετωπίζει την περιβαλλοντική προστασία ως παγκόσμια προτεραιότητα, και μάλιστα μια προτεραιότητα την οποία η Ύπατη Αρμοστεία πρέπει να συνεχίσει να υπηρετεί. Για τον Ruud Lubbers, το περιβάλλον αφορά όλους, είτε το αντιλαμβάνομαστε είτε όχι.

Η κατάσταση που επικρατεί στους προσφυγικούς καταυλισμούς είναι ιδιαίτερα περίπλοκη, δεδομένου ότι οι πρόσφυγες, άνθρωποι οι οποίοι έχουν χάσει τόσα πολλά, είναι φιλοξενούμενοι μιας συγκεκριμένης χώρας. Επομένως έχει μεγάλη σημασία να εστιάσουμε τη σκέψη όλων μας - προσφύγων και δημοσίων οργανισμών - στα περιβαλλοντικά ζητήματα και την ορθή αντιμετώπιση τους.

Προώθηση της ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης

Για τον Ruud Lubbers, τα περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν ζωτική σημασία στο πλαίσιο του προγράμματος της Ύπατης Αρμοστείας. Όσον αφορά για παράδειγμα στην τοποθεσία των καταυλισμών και στην οργάνωσή τους θα πρέπει να ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις οι οποίες θα συνδέονται με μελλοντικές ενέργειες

περιβαλλοντικής διαχείρισης. Αυτές οι ενέργειες είναι εξίσου σημαντικές για την προστασία του περιβάλλοντος αλλά και για την προστασία και την ασφάλεια των προσφύγων.

Η ευημερία των προσφύγων είναι στενά συνφασμένη με τον τρόπο με τον οποίο η Ύπατη Αρμοστεία και άλλοι οργανισμοί διαχειρίζονται το περιβάλλον εντός και γύρω από τους προσφυγικούς καταυλισμούς και οικισμούς. Με το να λαμβάνονται κάποια θέματα υπόψη την κατάλληλη στιγμή, διασφαλίζεται η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων κατά τρέ-

πο ορθό και υπεύθυνο. Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης στα διεθνή προγράμματα της Ύπατης Αρμοστείας δημιουργεί μεγάλες προοπτικές οι οποίες θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη δημιουργία κινήτρων για τους πρόσφυγες νεαρής ηλικίας, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Η ενσωμάτωση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία νέων πρωτοβουλιών όπως συνεργασίες με κατάλληλους οργανισμούς περιβαλλοντικής προστασίας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Το περιβάλλον στο επίκεντρο της προσοχής

Υπό την καθοδήγηση του Ruud Lubbers, η Ύπατη Αρμοστεία αντέδρασε γρήγορα στην επίδραση που ασκούν οι πρόσφυγες στο περιβάλλον, μέσω μιας σειράς προσηκτικά συντονισμένων ενεργειών, οι οποίες στοχεύουν στην προστασία και τη διαχείριση του περιβά-

λλοντος αλλά και στην προστασία και τη βελτίωση του τρόπου διαβίωσης των προσφύγων παγκοσμίως. Σύμφωνα με τον Ruud Lubbers, ο απώτερος στόχος είναι να δοθούν τέτοια δικαιώματα στους πρόσφυγες, ώστε να μπορούν να ενεργούν και να παίρνουν αποφάσεις για τον ε-

αυτό τους: "Παρέχοντας δικαιώματα στους ανθρώπους, ανοικοδομώντας ολόκληρες κοινότητες με θεμελιώδη προοπτική της ορθής και συλλογικής διαχείρισης του περιβάλλοντος, κάνουμε ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη αυτού του στόχου."

σία με Όραμα Χιλιετίας

“...έχει πραγματοποιήσει ένα εξαιρετικό μητρώο επιτευγμάτων υψηλού επιπέδου, όχι μόνο ως πρωθυπουργός επί 12 έτη, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πρωθυπουργική θητεία στην πρόσφατη ιστορία της χώρας του, αλλά και ως λόγιος, ως καθηγητής και ως ενεργά συμμετέχων στο έργο διαφόρων οργανώσεων του ιδιωτικού τομέα, καθώς και μη κυβερνητικών οργανώσεων.”

Κόφη Αννάν, Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ

Μαργαρίνος & Πατέρως

Βραβείο του Βίου

για φωτισμένη ηγεσία και περιβαλλοντική ευαισθησία

Στην εποχή των παγκόσμιων προκλήσεων, η ανθρωπότητα χρειάζεται ηγεσία με όραμα. Οι περιβαλλοντικές δυσχέρειες, ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι πόλεμοι και η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καταστρέφουν μεγάλα τμήματα του πλανήτη και καταδικάζουν εκατομμύρια ανθρώπων να ζουν σε όρους απελπιστικής ένδειας ή τους αναγκάζουν να αφήσουν τις πατρίδες τους. Η ανθρωπότητα δεν μπορεί να είναι ασφαλής, εάν οι παγκόσμιοι ηγέτες δεν αναγνωρίσουν την επιτακτική ανάγκη να μετατρέψουν την απελπισία σε ελπίδα και να ανοίξουν νέους δρόμους για μια υπεύθυνη ηγεσία.

Καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, ο Ruud Lubbers έχει επιδείξει μια δυναμική και σταθερή δέσμευση προς το περιβάλλον. Δεν το αντιμετωπίζει απλά ως απομονωμένο θέμα, αλλά συνφασμένο με πολλά άλλα φλέγοντα για την ανθρωπότητα ζητήματα, όπως η εξάλειψη της ένδειας. Ως Υπάτος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ο Ruud Lubbers έχει τονίσει ότι περιβαλλοντικά προβλήματα δημιουργούνται στα πλαίσια των επιχειρήσεων για τους πρόσφυγες, πράγμα που αποδεικνύει την άμεση σχέση της μετακίνησης χιλιάδων ανθρώπων και της κατάστασης του περιβάλλοντος. Θεωρεί ότι η επίγνωση αυτής της σχέσης είναι σημαντική, όχι μόνο από την άποψη της προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά κυρίως διότι το περιβάλλον είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία, την ασφάλεια, και την ευημερία των προσφύγων.

Του απονέμουμε το Βραβείο του Βίου για τη φωτισμένη του ηγεσία και την περιβαλλοντική του ευαισθησία.

Τιμητική Επιτροπή

<i>Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη</i> Πρόεδρος και Ιδρύτρια Διεθνούς Οργάνωση Βιοπολιτικής Ροδόλα Ζήση Υφυπουργός Περιβάλλοντος <i>Paul Brouwer</i> Πρόεδρος της Ολλανδίας Νικηφόρος Διαμαντούρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Συνήγορος του Πολίτη <i>Tjaco van den Houf</i> Γενικός Γραμματέας του Διεθνούς Δικαστηρίου Διαιτησίας της Χάγης <i>Fred Matsier</i> Πρόεδρος, Sofam Beheer BV, Ολλανδία <i>Robert White</i> Εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα <i>Λευτέρης Αντωνακόπουλος</i> Πρόεδρος Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος <i>Καίτη Κυριακοπούλου</i> Επίτιμη Πρόεδρος, ΑΕΕ Αρχιρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης <i>Ιάσων Στράτος</i> Πρόεδρος Αλουμινίου της Ελλάδος <i>Ελένη Κόκκαλη</i> Φωτεινή Λιβανού <i>Ειρήνη Μαντζαβελάκη Βασιλοπούλου</i> Αθανάσιος Αρβανίτης Γενικός Γραμματέας της Αδελφότητας των Οφφικιάλων του Οικουμενικού Πατριαρχείου <i>Δρ. Florinda Rojas Rodriguez</i> τ. Εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα <i>Στέφανος Κωστόπουλος</i> Πρόεδρος Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου Κωνσταντίνος Κανόνης Πρόεδρος Ελληνο-Ρωσικού Εμπορικού Επιμελητηρίου <i>Δημήτρης Ραντόπουλος</i> τ. Πρόεδρος Ελληνο-Βρετανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου <i>Αναστάσιος Μπαλαφούτας</i> Ελληνο-Γερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου <i>Δρ. Magda Shahin</i> Πρόεδρος της Αιγύπτου <i>Bashkim Zeneli</i> Πρόεδρος της Αλβανίας	<i>Raul Alberto Ricardes</i> Πρόεδρος της Αργεντινής <i>Stuart Hume</i> Πρόεδρος της Αυστραλίας <i>Paul Fouad Tabet</i> Πρόεδρος του Βατικανού <i>Lisan Stredel Balliache</i> Πρόεδρος της Βενεζουέλας <i>Srdjan Ljubojevic</i> Πρόεδρος της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης <i>Stefan Stoyanov</i> Πρόεδρος της Βουλγαρίας <i>Dusan Batakovic</i> Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας <i>Maria Luisa Caroni</i> Πρόεδρος της Ελβετίας <i>Thomas Miller</i> Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής <i>David Sasson</i> Πρόεδρος του Ισραήλ <i>Philip Somerville</i> Πρόεδρος του Καναδά <i>Tae Kyu Han</i> Πρόεδρος της Κορέας <i>Daniel Bucan</i> Πρόεδρος της Κροατίας <i>Fernand Kartheiser</i> Επιτετραμμένος Πρεσβείας Μεξικού <i>Evarist Saliba</i> Πρόεδρος της Μάλτας <i>Luis Alberto Barrero Stahl</i> Γενικός Πρόξενος της Πρεσβείας Μεξικού <i>Finn Fostervoll</i> Πρόεδρος της Νορβηγίας <i>Jannie Momberg</i> Πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής <i>Csaba Korosi</i> Πρόεδρος της Ουγγαρίας <i>Bakhtiyar Tursunov</i> Γενικός Πρόξενος του Ουζμπεκιστάν <i>Bertha Vega Perez</i> Πρόεδρος του Περού <i>Grzegorz Dziemidowicz</i> Πρόεδρος της Πολωνίας <i>Precha Pitissant</i> Πρόεδρος της Ταϊλάνδης <i>Yigit Alprogan</i> Πρόεδρος της Τουρκίας <i>Jana Boulenova</i> Πρόεδρος της Τσεχίας <i>Lourdes Morales</i> Πρόεδρος των Φιλιππίνων

Για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε με τον καλύτερο τρόπο στις προκλήσεις της νέας χιλιετίας, έχουμε όλοι μας ανάγκη από ένα όραμα που να μας ενώνει. Αυτό το όραμα τροφοδοτείται από τη χαρά της ζωής, το πολυτιμότερο δώρο στον πλανήτη μας, που κινδυνεύει με αφανισμό εξαιτίας της κακομεταχείρισης του περιβάλλοντος. Προκειμένου να διασωθεί ο βίος και να αποκατασταθεί η περιβαλλοντική αρμονία στον κόσμο, οι κυβερνήσεις, οι ιδιωτικές τομέας και η κοινωνία των πολιτών πρέπει να προσπαθήσουν από κοινού να κατανοήσουν και να προστατεύσουν το περιβάλλον. Στόχος δεν είναι μόνο η αλλαγή νοοτροπίας, αλλά και η παροχή κινήτρων δραστηριοποίησης για τη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος.

Η ανθρωπότητα διανύει κρίση αξιών και δυσκολεύεται να θέσει τις σωστές προτεραιότητες για το μέλλον. Αυτή η κρίση αξιών αποτελεί μια μεγάλη απειλή, όχι μόνο για το περιβάλλον αλλά και για την ειρήνη. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να αξιοποιηθούν τα διαχρονικά πρότυπα του παρελθόντος έτσι ώστε να παρακινηθεί κάθε μέλος της κοινωνίας και να συμμετέχει ενεργά στον αγώνα για τη διάσωση του περιβάλλοντος.

Το Ολυμπιακό Πνεύμα μπορεί και πρέπει να διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην ένωση των δυνάμεων του πολιτισμού και της τεχνολογίας για να γίνει αντιληπτή η αισθητική αξία της ζωής στον πλανήτη μας. Αυτή τη στιγμή, πραγματοποιούνται διεθνείς διαγωνισμοί σε διάφορους τομείς, αλλά αντιπροσωπεύουν μια μεμονωμένη άποψη των επιτευγμάτων του ανθρώπου. Αντίθετα, μια συνολική αναγνώριση και βράβευσή των επιτευγμάτων για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να συνεισφέρει στην αποκατάσταση της αρμονίας σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα. Βραβεία του Βίου σε κάθε ειδικότητα μπορούν να αποτελέσουν κίνητρα για την προστασία του περιβάλλοντος και να εμπνεύσουν ένα καλύτερο μέλλον.

Με την απονομή των Βραβείων του Βίου, η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής στοχεύει να προωθήσει τις προσπάθειες για την προστασία του περιβάλλοντος και να διαποτίσει την κοινωνία με ένα όραμα ελπίδας και αρμονίας. Μέσα από μια διεθνή κινητοποίηση τροφοδοτούμενη από υψηλό αίσθημα ευθύνης για το περιβάλλον, όλοι θα μπορέσουμε να συνεισφέρουμε στην επίτευξη του υπέρτατου στόχου ο οποίος είναι η πνευματική Αναγέννηση της ανθρωπότητας. Αυτό αποτελεί την ελπίδα και το όραμα της Βιοπολιτικής για τις επόμενες γενεές.

Δρ. Αγνή Βλαβιανού - Αρβανίτη
Πρόεδρος και Ιδρύτρια της
Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής

Βραβεία του Βίου

1996 - 2003

Παρίσι, Οκτώβριος 1996

Το πρώτο Βραβείο του Βίου σε μια ηγετική φυσιογνωμία στο χώρο του περιβάλλοντος. Ο **Jacques Cousteau** τιμήθηκε για την ανεκτίμητη συμβολή του στην καλύτερη κατανόηση της αξίας του βίου καθώς και για τα απαράμιλλα επιτεύγματά του στην προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Υπήρξε πρωτοπόρος στην εξερεύνηση και προστασία των ωκεανών, του μεγαλύτερου τιμήματος του πλανήτη, αναδεικνύοντας την ομορφιά του βίου και συνεισφέροντας ανεξίτηλα στην ανθρωπότητα

Αγία Πετρούπολη, Σεπτέμβριος 1999

Βραβείο του Βίου σε μια εξέχουσα προσωπικότητα που μας δίνει φτερά να απολαύσουμε τον ρυθμό και την αρμονία της ζωής. Ο **Mstislav Rostropovich** τιμήθηκε για την ανθρωπιστική του συνεισφορά, το πηγαίο ταλέντο και την ευφροσύνη του. Μέσω της αρμονίας της μουσικής του, αγγίζει κάθε ζωντανό πλάσμα και φωτίζει τις ψυχές μας, δίνοντας έμπνευση και όραμα για ένα καλύτερο μέλλον.

Βραβείο του Βίου για πηγαίο όραμα και γενναϊόδοξη συνεισφορά προς τις μελλοντικές γενεές. Η **Καίτη Κυριακοπούλου** τιμήθηκε ως μια φωτισμένη γυναίκα ηγετική μορφή στον επιχειρηματικό τομέα, θέτοντας ως προτεραιότητα μια βιοκεντρική άποψη του κέρδους. Μία φιλόνητος με διακριτικότητα και ταπεινότητα, μια ενσύσθητη προσωπικότητα που στηρίζει το περιβάλλον, τις τέχνες, τις εκπαιδευτικές προσπάθειες, και τις αξίες της οικογένειας.

Βραβείο του Βίου σε μια ηγετική μορφή με όραμα στην προστασία της βιοποικιλότητας. Ο **Anton Rupert**, ιδρυτής των Πάρκων Ειρήνης, τιμήθηκε για την πρακτική εφαρμογή της βιο-διπλωματίας, της διεθνούς συνεργασίας για το περιβάλλον και την ειρήνη. Η πρωτοβουλία του έχει ξεπεράσει τα σύνορα των γειτονικών αφρικανικών χωρών, τις οποίες έχει ενώσει με τη δημιουργία διακρατικών πάρκων για την προστασία του περιβάλλοντος και των μοναδικών φυσικών πόρων που διαθέτουν.

Βραβείο του Βίου για την αναγνώριση αφοσιωμένων προσπαθειών για την προστασία του πλανήτη μας. Με τη γενναϊόδοξη δωρεά της προσωπικότητας του περιουσίας για να στηρίξει πρωτοβουλίες στην προστασία του περιβάλλοντος, βλέπουμε στο πρόσωπο του **Jakob von Uexkull** την κοινή παραδοχή ότι το περιβάλλον αποτελεί πρωταρχική ανάγκη της κοινωνίας και τον πραγματικό πλούτο του πλανήτη μας.

Κολομβία, Οκτώβριος 1999

Βραβείο του Βίου για τη διάσωση του πολιτισμού του παρελθόντος, την αναγνώριση της αξίας της αλληλεξάρτησής μας με το περιβάλλον και για την διαφύλαξη του μέλλοντος. Η συνέχισή της ζωής στον πλανήτη μας κινδυνεύει, επειδή ο άνθρωπος έχει χάσει την ισορροπία με τη φύση. Η φυλή **Kogi** πιστεύει στην αλληλεξάρτηση μεταξύ όλων των μορφών ζωής και αποτελεί υπερασπιστή του μέλλοντος.

Ατλάντα, Μάρτιος 2000

Βραβείο του Βίου για την ενίσχυση των θετικών πρωτοβουλιών της ανθρωπότητας. Ο **Ted Turner** τιμήθηκε για τον εμπνευσμένο ρόλο του στη δημιουργία νέων προτύπων επικοινωνίας, στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας και στην υπεράσπιση του περιβάλλοντος. Με τη γενναϊόδοξη δωρεά του στα Ηνωμένα Έθνη και με τη στήριξη περιβαλλοντικών έργων, επιβεβαιώνει την υποχρέωση του επιχειρηματικού κόσμου να συμβάλει στην προστασία του βίου.

Αθήνα, Μάρτιος 2003

Βραβείο του Βίου για φωτισμένη ηγεσία και περιβαλλοντική ενσυναίσθηση. Ο **Ruard Lubbers**, ένας φωτισμένος πολιτικός, έχει αναγνωρίσει την επαρκή ανάγκη να μετατρέψουμε την απελπισία σε ελπίδα και να ανοίξουμε νέους δρόμους υπεύθυνης ηγεσίας. Τιμήθηκε για τη συμβολή του στο περιβάλλον, αντιμετωπίζοντας το όχι ως ένα απομονωμένο θέμα, αλλά ως ζήτημα που αφορά ολόκληρη την παγκόσμια κοινότητα και είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία της ανθρωπότητας.

Τελετή Απ

Με μεγάλη μου ικανοποίηση έμαθα ότι η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής τιμά το έργο ενός ανθρώπου σε μια θέση την οποία ελάχιστοι κατέχουν στον ΟΗΕ. Το έργο του αποτελεί ένα σοβαρό εγχείρημα και δημιουργεί δεσμευση και υπευθυνότητα σε επίπεδο Παγκοσμίου Κοινότητας. Σε μια εποχή όπου κινδυνεύει η παγκόσμια συναίνεση για την παγκόσμια τάξη του ΟΗΕ, σε μια εποχή που στοχεύει στα καθολικά ανθρώπινα δικαιώματα, τη δικαιοσύνη και την ειρήνη, και κατά την οποία η ανυπομονησία απειλεί τη σταθερή διαδικασία συνεργασίας ανά τον κόσμο, το Βραβείο του Βίου προστίθεται στα σημάδια της πραγματικής ελπίδας, στο πλαίσιο της αρμονίας για όλα τα πραγματικά "Ηνωμένα Έθνη."
Συγχαρητήρια και θάρρος στην πορεία σας!

Dr. Gunter Klein, Διευθυντής Ευρωπαϊκού Κέντρου για το Περιβάλλον και την Υγεία Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Βόννη

Η τελετή ήταν μια συγκινητική εκδήλωση. Ο συνδυασμός των διάφορων ομιλιών, η μουσική του κρόνου Παπαθεοδώρου, το τραγούδι της κυρίας Pfeiler και το εξααιρετικό βίντεο ταίριαζαν απόλυτα με την περίσταση. Ήταν χαρά και τιμή μου που το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα συνδέθηκε με αυτήν τη σημαντικότερη τελετή.

Robert White, Αντιπρόεδρος, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα

Θα ήταν τιμή μου να παρακολουθήσω αυτή την εκδήλωση, η οποία αποτελεί τελετή αναγνωρισμένου κύρους. Θα μου έφερε στη μνήμη την αντίστοιχη εκδήλωση στο Παρίσι για τον Ζακ, που αποτέλεσε την αρχή μιας φιλίας μακράς διαρκείας με εσάς και τους αφοσιωμένους ανθρώπους που συνεργάζονται μαζί σας άμεσα ή έμμεσα. Είναι εξαιρετικά σημαντικό ένας άνθρωπος αφοσιωμένος στην ειρήνη και το περιβάλλον να αναγνωρίζεται με τον ειδικό φόρο τιμής της Βιοπολιτικής. Εκφράζω τη χαρά μου για αυτήν την επιλογή και τα θεμά μου συγχαρητήρια. Εύχομαι σε όλους σας μια όμορφη τελετή.

Francine Cousteau, Πρόεδρος, The Cousteau Society

Καίτη Κυριακοπούλου

Επίτιμη Πρόεδρος, ΑΕΕ Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυντίνης

Επιθυμώ να ευχαριστήσω την Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη για τα θερμά της λόγια. Πρόβλεπε να ομολογήσω ότι μερικές φορές απελπίζομαι για αυτόν τον κόσμο, αλλά όταν μιλώ στην Αγνή, ξεχνώ την απογοήτευσή μου. Είναι πραγματικά ένας ξεχωριστός άνθρωπος.

Σε όλες τις επιχειρήσεις και τις βιομηχανίες είναι αναγκαίο να επιβληθούν υποχρεώσεις και κανονισμοί ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον. Η ηθική πρέπει να αποτελεί τον πρώτο στόχο κάθε κυβερνήσεως σε παγκόσμιο επίπεδο.

Είναι μεγάλη τιμή για μένα να σας καλωσορίσω σήμερα σε αυτήν την πρωτοβουλία της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής προς τιμήν ενός φωτισμένου ηγέτη. Οι ατελείωτες προσπάθειες της Οργάνωσης για την προστασία του βίου είναι γνωστές στο μεγαλύτερο μέρος αυτού του α-κροστηρίου. Αυτές οι προσπάθειες είναι μακροχρόνιες, επίμονες και χρειάζονται την πλήρη υποστήριξή μας.

Η προστασία του περιβάλλοντος αφορά κάθε άνθρωπο σε αυτόν τον πλανήτη, και πολύ φοβάμαι ότι αν δεν το συνειδητοποιήσουμε αυτό, δεν θα είμαστε σε θέση να προστατεύσουμε τον πλανήτη μας για τις επόμενες γενεές.

Ύπατη Αρμοστή, είστε πράγματι ένας φωτισμένος ηγέτης. Έχετε καθοδηγήσει ένα ολόκληρο έθνος για δώδεκα έτη, αλλά τώρα η αποστολή σας είναι ακόμα σημαντικότερη, καθώς το μέλλον και η επιβίωση εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο στηρίζονται στα χέρια σας.

Έχετε αποδείξει τη δέσμευσή σας στην προστασία και τη συνέχισή της ζωής και σας αξίζει απόλυτα το Βραβείο του Βίου για την πρωτοβουλία και το όραμά σας. Είναι τιμή μου που είχα την ευκαιρία να σας γνωρίσω και να επηρεαστώ σε όλους τους τομείς της ζωής σας.

Εύχομαι εκ βάθους καρδιάς και να σας ευχηθώ με κάθε επιτυχία στο μέλλον.

Bette Shifman

Αναπληρωτής Γενική Γραμματέας, Διαρκές Δικαστήριο Διατησίας της Χάγης

Μόλις το βράδυ της Κυριακής, η Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη με ρώτησε εάν θα μπορούσα να απευθύνω χαιρετισμό στη σημερινή εκδήλωση. Δεν ήμουν πραγματικά έτοιμη για μια ομιλία, αλλά δεν μπορούσα να αρνηθώ. Είμαι βέβαιη ότι υπάρχουν πολλοί άνθρωποι σε αυτήν την αίθουσα που έχουν βιώσει αυτήν την αδυναμία να της αρνηθούν κάτι. Όχι από φόβο ή διαταγμό, αλλά από βαθιά αγάπη και σεβασμό.

Ο στόχος μου τώρα είναι να συνδέσω το Διαρκές Δικαστήριο Διατησίας (ΔΔΔ), τον Ύπατο Αρμοστή και τη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής. Το ΔΔΔ ιδρύθηκε το 1899 στην Ειρηνευτική Διάσκεψη της Χάγης. Η ειρηνευτική διάσκεψη του 1899 ήταν απολύτως μοναδική, δεδομένου ότι ήταν η πρώτη παγκόσμια διάσκεψη στην οποία συζητήθηκε η ειρήνη εν καιρώ ειρήνης. Άλλα ζητήματα στην ημερήσια διάταξη της ειρηνευτικής διάσκεψης αφορούσαν τον εξανθρωπισμό του πολέμου. Κατ' αυτό τον τρόπο οι ιστορικοί έχουν πει ότι η ειρηνευτική διάσκεψη

αποτελέσει τον πρόδρομο της πραγματικής πολιτικής διπλωματίας, όπως τα Ηνωμένα Έθνη. Έτσι υπό αυτήν την έννοια υπάρχει μια σύνδεση με τον Ύπατο Αρμοστή ως αντιπρόσωπο ενός πολύ σημαντικού οργανισμού, του ΟΗΕ και μάλιστα με έναν ιδιαίτερα ανθρωπιστικό σκοπό. Έχοντας αναγνωρίσει την επίλυση περιβαλλοντικών διαφορών ως ένα πεδίο στο οποίο θα θέλαμε να επικεντρωθούμε, το Διαρκές Δικαστήριο Διατησίας ήρθε σε επαφή με την Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής και την Δρα. Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη.

Θα επιθυμούσα να κλείσω με κάτι που ο Ύπατος Αρμοστής και καθένας σε αυτήν την αίθουσα θα μπορούσε να προσυπογράψει: το Προοίμιο της πρώτης Σύμβασης της Χάγης περί επίλυσης διεθνών διαφορών. Η Σύμβαση θεσπίστηκε στην Ειρηνευτική Διάσκεψη του 1899. Το Προοίμιο πήρε σάρκα και οστά από μια έντονη επιθυμία ευρύτερης διατήρησης της ειρήνης και αναγνώρισε την αλληλεγγύη που ενώνει τα μέλη της κοινωνίας των εθνών.

ονομής Βραβείου του Βίου

Ruud Lubbers

Υπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Ευχαριστώ ειλικρινά για το Βραβείο, την εκδήλωση και τα καλά σας λόγια. Ήταν μια πολύ θετική εμπειρία και ευχαριστώ τη θερμή οικοδέσποινα. Η προβολή του βίντεο συνέδεσε άφογα τη Βιοπολιτική από την άποψη της φύσης και του περιβάλλοντος με την αποστολή της Ύπατης Αρμοστείας. Θεωρώ ευπία να παρεννόησκα εδώ με τόσο καλούς φίλους σε μια τόσο όμορφη εκδήλωση και αισθάνομαι εξαιρετικά τυχερός.

Ευχαριστώ ειλικρινά για το Βραβείο και τα καλά σας λόγια. Θεωρώ ευτυχία να παρεννόησκα εδώ με τόσο καλούς φίλους σε μια τόσο όμορφη εκδήλωση και αισθάνομαι εξαιρετικά τυχερός.

Η αφοσίωση της υπόλοιπης επαγγελματικής μου ζωής στη βήθεια ανθρώπων οι οποίοι στερούνται στοιχειωδών δυνατοτήτων και θεσμών είναι μια ιδιαίτερα πολύτιμη εμπειρία. Ένα βασικό στοιχείο στη ζωή των προσφύγων είναι η έλλειψη αρμονίας στη ζωή τους, η πολιτική ανεπάρκεια, και η συνακόλουθη βία και δίωξη. Η υπόσχεση που μπορούμε να τους δώσουμε είναι ότι θα έχουν τη δυνατότητα να ελπίζουν σε νέες προοπτικές, όταν θα επιστρέψουν στην πατρίδα.

Πρέπει να προσπαθήσουμε να πείσουμε τους ανθρώπους ότι υπάρχει καλύτερος τρόπος για να προοδεύουν και να συνεισφέρουν με την αρμονία της ζωής. Η αρμονία στη ζωή είναι το ύψιστο αγαθό. Η φράση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει πολιτικές προεκτάσεις, αλλά για μένα είναι κάτι πολύ προσωπικό, επιτρέψτε μου λοιπόν να ολοκληρώσω αυτά τα λίγα λόγια ενχόμενος στον καθένα από εσάς αρμονία στη ζωή και αρμονία στην ψυχή.

Robert White, Αντιπρόσωπος, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Θα επιθυμούσα να εκφράσω την προσωπική μου εκτίμηση και αυτήν της UNHCR στη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής και στην Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη που τιμούν τον Βραβείο είναι ένας φόρος τιμής στο έργο του, όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, ως Ύπατος Αρμοστής αλλά και με τις διάφορες άλλες ιδιότητές του.

Για πολλά έτη, το περιβάλλον είναι μία από τις πρώτες προτεραιότητες της UNHCR, παρόλο που με άλλες προτεραιότητες για τις γυναίκες και τα παιδιά πρόσφυγες.

Ο Ύπατος Αρμοστής τηρεί αυτές τις προτεραιότητες από τότε που ανέλαβε το αξίωμά του, στα πλαίσια της αντίστασης και της ενδυνάμωσης των προσφύγων. Γι' αυτό το λόγο τον εννοωμό προσοπικά. Θα επιθυμούσα να εκφράσω και πάλι την ειλικρινή εκτίμησή μου στη Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής και στην Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη για την τιμή που κάνουν στον Ύπατο Αρμοστή.

Paul Brouwer
Πρέσβης της Ολλανδίας

Είναι μεγάλη τιμή για μένα να παρεννόησκα στην τελετή απονομής του Βραβείου του Βίου. Είναι ένα πολύ σημαντικό γεγονός, δεδομένου ότι το τιμώμενο πρόσωπο είναι ο πρώην πρωθυπουργός της Ολλανδίας. Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι είμαστε πολύ υπερήφανοι που η Βιοπολιτική επέλεξε να απονείμει αυτό το βραβείο στον Ruud Lubbers. Το βραβείο τονίζει επίσης ότι, στην Ολλανδία, αποδίδουμε μεγάλη σημασία στην προστασία του περιβάλλοντος και του βίου. Το Βραβείο του Βίου έχει στο παρελθόν απονεμηθεί σε εξεχουσες μεγάλης κλίμακας όπως ο J. Cousteau και ο M. Rostropovich. Θα επιθυμούσα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη για τις προσπάθειές της και για την τιμή που κάνει σ' έναν συμπατριώτη που είναι ευρύτερα γνωστός. Ως Ύπατος Αρμοστής, ο Ruud Lubbers έδωσε πάντα μεγάλη σημασία στη σχέση του περιβάλλοντος και της ζωής των προσφύγων. Αυτή τη στιγμή, ο κόσμος διανύει δύσκολους καιρούς με επικείμενες κρίσιμες αποφάσεις, αλλά είναι ανακουφιστική η σκέψη ότι άνθρωποι όπως ο Ruud Lubbers είναι παρόντες για να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των συνεπειών αυτών των αποφάσεων. Εύλογα, στην Ολλανδία, είμαστε εξαιρετικά υπερήφανοι γι' αυτόν, λόγω της σταδιοδρομίας, των επιτευγμάτων και του διεθνούς κύρους του. Η σημερινή βράβευσή είναι η επιβεβαίωση αυτής της αλήθειας.

Ροδούλα Ζήση, Υφυπουργός Περιβάλλοντος

Θα ήθελα να συγχαρώ την Δρα. Βλαβιανού-Αρβανίτη για την πρωτοβουλία να απονείμει το βραβείο του Βίου στον Πρωθυπουργό Ruud Lubbers, Ύπατο Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ο οποίος έχει διακριθεί για την ανθρωπιστική και περιβαλλοντική του δράση. Τη στιγμή που η Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής έχει ανοίξει τους δρόμους για τη βαθύτερη κατανόηση της βιώσιμης ανάπτυξης, θεωρούμε ότι η σημερινή πρωτοβουλία είναι υψίστης σημασίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας σε παγκόσμιο επίπεδο. Το πρόβλημα των προσφύγων εκφράζει την παγκόσμια κρίση και δημιουργεί αγονία, όχι μόνο στα άτομα που υποφέρουν άμεσα από τη δυστυχία του εκπατριισμού, αλλά και σε όλους

Fred Matser, Πρόεδρος Sofam Beheer BV, Ολλανδία

Γνωρίζω τον Ruud Lubbers ως άνθρωπο με όραμα και αποστολή, άνθρωπο με λαμπρό μυαλό και μια μεγάλη καρδιά. Έναν άνθρωπο που πήρε σημαντικές πρωτοβουλίες όσο ασκούσε ηγεσία, ο οποίος χαίρεται να φέρνει κοντά τους ανθρώπους. Είναι πολύ δημιουργικός στην εξερεύνηση λύσεων και έχει την επιμονή να μην το βάζει ποτέ κάτω. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ, που υπεγράφη υπό την προεδρία του, ήταν πολύ δύσκολη διαδικασία που διάρκεσε μερόνυχτα και κατάφερε να φέρει την Ευρωπαϊκή Ένωση πιο κοντά στην ενοποίηση. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει άλλος άνθρωπος, πέρα από τον Ruud, που θα μπορούσε να ανταποκριθεί σ' αυτό το εγχείρημα.

Ο Ruud είναι πολύ μετριοφώνος άνθρωπος και μια φωτισμένη ψυχή. Είναι ένας οικογενειακός που αγαπά τη σύζυγο, τα παιδιά και τα εγγόνια του. Ίσως να θεωρήσουμε όλοι τη σημερινή βράβευσή ως αντερύωση των ικανοτήτων του Ruud. Για τον ίδιο όμως, οι ικανότητές του είναι χάρισμα που το αξιοποιεί και το μοιράζεται με την ανθρωπότητα και όλο τον κόσμο.

Ruud, είναι θαυμάσιο να είμαι φίλος σου που είναι τιμή μου που είχα τη δυνατότητα να μιλήσω σε αυτήν την εκδήλωση. Θα ήθελα να σας καλέσω όλους να προσεγγιστούμε και να δομήμε εάν μπορούμε να αλλάξουμε την πορεία αυτού του πλανήτη, γιατί πιστεύω ότι διανύουμε ιδιαίτερα δύσκολους εποχές.

όσοι συναισθάνονται την ευθύνη για έναν δικαίτερο, ειρηνικότερο και πιο ανθρώπινο κόσμο. Η κηρύξηση, και ειδικότερα η Γενική Γραμματεία Ισότητας, υπέγραψε στις 7 Μαρτίου 2002 μνημόνιο συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία για τη στήριξη των Γυναικών Προσφύγων στην Ελλάδα. Η Ελληνική Πολιτεία αναγνωρίζει ότι η προστασία της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και το δικαίωμα σε μια καλύτερη ζωή είναι βασικές αξίες και αγαθά που πρέπει να διαφυλάττουμε και οι θεσμικοί οφείλουν να τα εξασφαλίζουν σε κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα από την εθνικότητά του. Κύριε Πρωθυπουργέ, σας συγχαίρουμε για τη δράσή σας και σας διαβεβαιώνουμε ότι θα στηρίξουμε με όλες τις δυνάμεις μας το όραμά σας.

Τελετή Απονομής Βραβείου του Βίου

προς τιμή του

Ruud Lubbers

υπό την αιγίδα των

Ροδούλα Ζήση
Υφυπουργός Περιβάλλοντος
Paul Brouwer
Πρέσβης της Ολλανδίας

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
Αμφιθέατρο Νέου Κτηρίου
Διοικήσεως
Αθήνα, 11 Μαρτίου 2003

Πρόγραμμα

- Χαιρετισμοί**
- Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη
Πρόεδρος και Ιδρύτρια
Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής
- Ροδούλα Ζήση
Υφυπουργός Περιβάλλοντος
- Paul Brouwer
Πρέσβης της Ολλανδίας
- Robert White
Εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα
- Καίτη Κυριακοπούλου
Επίτιμη Πρόεδρος, ΑΕΕ
Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης
- Bette Shifman
Αναπληρωτής Γενική Γραμματείας
Διαρκές Δικαστήριο Διαιτησίας της Χάγης
- Fred Matser
Πρόεδρος, Sofam Beheer BV
Ολλανδία

Μουσικό Πρόγραμμα

Christa Pfeiler: Μεσόφωνος Δημήτρης Παπαθεοδώρου: Πιάνο

S. Rachmaninoff	Prelude
F. Chopin	Nocturne
S. Rachmaninoff	Prelude
H. Berlioz	(Les nuits d'ete) Villanelle
F. Schubert	Fruhlingsglaube
E. Chausson	Les Papillons
G.F. Handel	(Atalanta) Care selve
F. Schubert	Heidenroslein
R.A. Millikin	The Last Rose of Summer
E. Chausson	Le Colibri

Δημήτρης Παπαθεοδώρου

Christa Pfeiler

Ολοκληρώνοντας τις σπουδές του στο Ωδείο Αθηνών, ο Δημήτρης Παπαθεοδώρου, έλαβε υποτροφία από το ίδρυμα Ωνάση για το Ωδείο Sweelinck στο Άμστερνταμ. Στη συνέχεια, με υποτροφία του Μάνου Χατζιδάκη συνέχισε τις σπουδές του στο Manhattan School of Music. Το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό της Artists International Presentations του έδωσε την ευκαιρία για απομώ ρεσιτάλ στο Carnegie Hall το 1995. Ως σολίστας, έχει συμμετάσχει σε συναυλίες σε Ευρώπη, Βόρεια και Νότια Αμερική, Κύπρο, Τουρκία και Αίγυπτο.

Η γερμανικής καταγωγής μεσόφωνος, Christa Pfeiler, αποφοίτησε ως σολίστ από το Ωδείο του Sweelinck στο Άμστερνταμ το 1982. Μελέτησε επίσης ερμηνεία του Lied με την Elizabeth Schwarzkopf στην Ελβετία. Έχει ερμηνεύσει πρωτογενειακούς ρόλους σε όπερες των Μότσαρτ, Ροσίνι και Χέντελ και έχει εμφανιστεί σε Ευρώπη και Νότια Αμερική δίνοντας διάλεξη σε διάσημους μαέστρους. Βραβεύτηκε σε διεθνή Φωνητικό Διαγωνισμό στο Hertogenbosch και στον Διεθνή Διαγωνισμό Όπερας και Μπελ Κάντο της Βελγικής Ραδιοφωνικής Εταιρείας.

Βιο-Τουρισμός και Ανά

Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (Biopolitics International Organisation - B.I.O.) προωθεί τον βιο-τουρισμό ως δρόμο προς την παγκόσμια ειρήνη και συνεργασία. Ο βιο-τουρισμός αποτελεί θεμελιώδη στόχο της B.I.O. και όχημα

για την καλλιέργεια της φιλίας και αλληλοκατανόησης των λαών. Η πολιτιστική ποικιλομορφία, η παράδοση, η ιστορία, η βιοποικιλότητα είναι ο πλούς της ανθρωπότητας. Η παγκόσμια ειρήνη μπορεί να γίνει πραγματικότητα

εάν όλοι αντιληφθούμε την αξία της διαφύλαξης του βίου και συμμετάσχουμε ενεργά στην οικοδόμηση μιας βιοκεντρικής κοινωνίας.

Σε αναγνώριση των προσπαθειών της στον τομέα του βιο-τουρισμού, του

βιο-πολιτισμού και της διεθνούς συνεργασίας, η Πρόεδρος της B.I.O. τιμήθηκε με το βραβείο "Ειρήνης διαμέσου του Τουρισμού" από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Ταξιδιωτικών Πρακτόρων (WATA) το 1998.

Τουρισμός με σεβασμό για το περιβάλλον

Ο βιο-τουρισμός αποτελεί μια εναλλακτική μορφή ταξιδιού και αναψυχής. Ο ταξιδιώτης έρχεται σε άμεση επαφή με το περιβάλλον και τον πολιτισμό της περιοχής που επισκέπτεται με δημιουργικό τρόπο. Δυστυχώς, πολλές φορές στο παρελθόν, η ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη και η υπερβολική συγκέντρωση τουριστών είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή ακόμη και την καταστροφή των χαρακτηριστικών τα οποία προσέλκωνε τους επισκέπτες αρχικά.

Ο τουρισμός με τη συμβατική του μορφή κρύβει σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον, εάν δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα. Η υπερβολική τουριστική ανάπτυξη πολλές φορές υποβαθμίζει το περιβάλλον και αλλοιώνει τη φυσική ομορφιά. Η μόλυνση του νερού και του εδάφους, τα σκουπίδια, η καταστροφή της βλάστησης μπορεί να έχουν πολύ αρνητικές επιπτώσεις. Η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού αυτοκινήτων μπορεί να προκαλέσει ρύπανση της ατμόσφαιρας και να θέσει σε κίνδυνο τη χλωρίδα και την πανίδα. Η αθρόα προσέλευση τουριστών πολύ συχνά οδηγεί στην υπερσυγκέντρωση καταστημάτων, εστιατορίων και πρατηρίων βενζίνης, η παρουσία των οποίων υποβαθμίζει το περιβάλλον αισθητικά αλλά και οικιαστικά. Οι διαδικασίες αυτές δημιουργούν έναν φαύλο κύκλο με αποτέλεσμα οι ταξιδιώτες να ψάχνουν διαρκώς για νέους, παρθέτους προορισμούς.

Ο βιο-τουρισμός ενισχύει την ειρήνη, τη φιλία και την αλληλοκατανόηση των λαών.

Η αθρόα προσέλευση τουριστών πολύ συχνά οδηγεί στην υπερσυγκέντρωση καταστημάτων, εστιατορίων και πρατηρίων βενζίνης, η παρουσία των οποίων υποβαθμίζει το περιβάλλον αισθητικά αλλά και οικιαστικά. Οι διαδικασίες αυτές δημιουργούν έναν φαύλο κύκλο με αποτέλεσμα οι ταξιδιώτες να ψάχνουν διαρκώς για νέους, παρθέτους προορισμούς.

Ο βιο-τουρισμός προστατεύει τον πολιτισμό

Ο βιο-τουρισμός προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό έτσι ώστε κάθε περιοχή να παραμείνει αναλλοίωτη. Ο "βιο-επισκέπτης" συναντά τους ντόπιους κατοίκους, ζει μαζί τους, μαθαίνει τον πολιτισμό τους, τις παραδόσεις τους, τον τρόπο ζωής τους. Επίσης έρχεται σε επαφή με τα φυσικά περιβάλλοντα μιας περιοχής με τρόπο άμεσο και ταυτόχρονα εκπαιδευτικό.

Στο πρόγραμμα του βιο-επισκέπτη δεν περιλαμβάνονται μόνο μουσεία, εκθέσεις και αρχαιολογικοί χώροι. Το περπάτημα σε μονοπάτια και χωριά, η γνωριμία με τους κατοίκους και τις ασχολίες τους, καθώς και η καλύτερη γνωριμία με τη φύση, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της εμπειρίας του βιο-τουρισμού. Η εμπειρία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα μαθήματα μαγειρικής τοπικών φαγητών, υφαντικής ή κεραμικής. Ο επισκέπτης έρχεται σε άμεση επαφή με την χλωρίδα και την πανίδα κάθε περιοχής μέσα από προσεκτικά σχεδιασμένες περιηγήσεις.

Η πολιτιστική ποικιλότητα, οι παραδόσεις, η ιστορία και ο "μύθος" είναι οι ακρογωνιαίλοιθοι του βιο-τουρισμού.

Ο βιο-τουρισμός προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό έτσι ώστε κάθε περιοχή να παραμείνει αναλλοίωτη. Ο "βιο-επισκέπτης" συναντά τους ντόπιους κατοίκους, ζει μαζί τους, μαθαίνει τον πολιτισμό τους, τις παραδόσεις τους, τον τρόπο ζωής τους. Επίσης έρχεται σε επαφή με τα φυσικά περιβάλλοντα μιας περιοχής με τρόπο άμεσο και ταυτόχρονα εκπαιδευτικό.

Τουριστικοί φορείς - διπλωμάτες της τρίτης χιλιετίας

Σήμερα, ο βιο-τουρισμός γίνεται πραγματικότητα. Πολλοί περιβαλλοντικά ευνοημένοι καταναλωτές ζητούν - και η τουριστική βιομηχανία τους προσφέρει - ταξίδια που σεβονται το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, πολλές νέες περιοχές γίνονται προσιτές στον τουρισμό. Με την γρήγορη ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας, οι επιλογές αυξάνονται: περιπέτεια, γαστρονομία, επαφή με την άγρια φύση, βιόσπιτος και κοινωνικά υπεύθυνος τουρισμός, είναι μερικές μόνο από τις πολυάριθμες μορφές βιο-τουρισμού.

Το μέλλον του τουρισμού έγκειται σε κάτι περισσότερο από όμορφα ξενοδοχεία, κρουαζιέρες και πολυτελή θέρετρα.

Ο βιο-τουρισμός γίνεται πραγματικότητα. Πολλοί περιβαλλοντικά ευνοημένοι καταναλωτές ζητούν - και η τουριστική βιομηχανία τους προσφέρει - ταξίδια που σεβονται το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, πολλές νέες περιοχές γίνονται προσιτές στον τουρισμό. Με την γρήγορη ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας, οι επιλογές αυξάνονται: περιπέτεια, γαστρονομία, επαφή με την άγρια φύση, βιόσπιτος και κοινωνικά υπεύθυνος τουρισμός, είναι μερικές μόνο από τις πολυάριθμες μορφές βιο-τουρισμού.

Η επιτυχία του βιο-τουρισμού έγκειται στον πλούτο της φυσικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς, στον πλούτο της ιστορίας και της μυθολογίας. Αυτή είναι η πραγματική έννοια του βιο-τουρισμού. Ο βιο-τουρισμός μπορεί να γίνει η διπλωματία του μέλλοντος ενώνοντας όλους τους λαούς της Γης και οι τουριστικοί φορείς καλούνται να υπηρετήσουν ως διπλωμάτες της τρίτης χιλιετίας.

Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι πολλοί ορ-

γανισμοί έχουν υιοθετήσει κώδικες ηθικής για τους ταξιδιώτες αναγνωρίζοντας τη σημασία των αρχών του βιο-πολιτισμού στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού μας πλούτου. Αυτοί οι δεοντολογικοί κώδικες παρακινούν όσους επισκέπτονται την άγρια φύση να υιοθετούν την αμιγώς συμπεριφορά, όταν παρατηρούν ή φωτογραφίζουν ζώα και βλάστηση, να μην αφήνουν πίσω τους απορρίμματα και να αποφεύγουν την αγορά ή χρήση προϊόντων που απειλούν την άγρια χλωρίδα και πανίδα, όπως κελύφη χελώνας, δέρματα ερπετών και κοράλλια. Οι κώδικες αυτοί τονίζουν επίσης τη σημασία που έχει ο σεβασμός προς τον τοπικό πληθυσμό και τον πολιτισμό της περιοχής που επισκεπτόμαστε. Οφείλουμε να ταξιδεύουμε με ταπεινή διάθεση και ηπιγείο ενδιαφέρον για την χώρα υποδοχής, με ευαισθησία για τους κατοίκους. Πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τα τοπικά έθιμα και να προσπαθούμε να αποφεύγουμε κάθε προσβλητική συμπεριφορά.

Η πρόκληση του βιο-τουρισμού

Για την υιοσίτηξη του τουρισμού απαιτείται μια βιασική υποδομή. Αυτή η υποδομή περι-

λαμβάνει κλίνες, εστιατόρια, ηλεκτρικό, νερό, αποχέτευση, δρόμους, αεροδρόμια, πάρκινγκ, λιμάνια και καταστήματα. Ο ταξιδιώτης, αφού φθάσει στον προορισμό του, θα πρέπει να εξασφαλίσει ένα μέρος για φαγητό, ύπνο και γενικότερα για την ικανοποίηση των στοιχειωδών αναγκών του.

Στις αστικές περιοχές αυτές οι παροχές υπάρχουν χωρίς να έχουν πάντα την ποιότητα που απαιτείται. Αντίθετα σε αγροτικές ή φυσικές περιοχές ενδέχεται να μην υπάρχουν καθόλου. Το ερώτημα που προκύπτει είναι με ποιο τρόπο θα αναπτυχθεί ο τουρισμός χωρίς να υπάρξει περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Σχέδιο Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Αποτελεί σημαντικό γεγονός η απόφαση της ΑΥΝΕΡ να αναπτυχθεί περιβαλλοντικά υπεύθυνος τουρισμός σε μερικές από τα πιο όμορφες αλλά και πιο ευπαθείς φυσικές τοποθεσίες του πλανήτη μας. Το Σχέδιο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNEP εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο του 2002 με την ανακοίνωση χρηματοδότησης ενός εκατομμυρίου δολαρίων για την εκπόνηση προγράμματος διαφύλαξης του περιβάλλοντος με παράλληλη προώθηση του τουρισμού σε έξι τοποθεσίες ιδιαίτερου φυσικού κάλους ανά τον κόσμο, και ιδιαίτερα στο Σιάν Καϊν και Ελ Βισκάινο στο Μεξικό, στο Εθνικό Πάρκο Τιγάλ στη Γουατεμάλα, στο Ρίο Πλατάνο στην Ονδούρα, και στα Εθνικά Πάρκα Κομόντο και Ουγιούν Κουλόν της Ινδονησίας.

Σιάν Καϊν και Ελ Βισκάινο, Μεξικό

Σιάν Καϊν, στη γλώσσα των Μάγια, σημαίνει "εκεί όπου γεννήθηκε ο Ουρανός". Βρίσκεται στην ακτή Γιουκατάν και φιλοξενεί πλούσια τροπικά δάση, βάλτους, και τον δεύτερο μεγαλύτερο παράκτιο κοραλλιογενή ύφαλο στον κόσμο. Το Σιάν Καϊν και Ελ Βισκάινο στο Μεξικό, καταρφύγιο σε μεγάλη ποικιλία ζώων και φυτών, ενώ φιλοξενεί κοινότητες αγροτών και ψαράδων από τις φυλές των Μάγια και των

Μεστίσο. Στην περιοχή υψόσσο υπάρχουν προβλήματα λόγω της υπερεναψυχής και κακοσχεδιασμένης τουριστικής ανάπτυξης η οποία εκτείνεται κατά μήκος της ακτής νότια του Κανκούν. Το Ελ Βισκάινο βρίσκεται στη χερσόνησο της Μπάια στην Καλιφόρνια, και παρουσιάζει εκπληκτικές ανθίδες. Οι παράκτιοι κόλποι είναι ζωτικής σημασίας για την αναπαραγωγή και τη διαχείμαση της γκριζας φάλαινας, της φώκιας, του θαλάσσιου καβούρι της Καλιφόρνιας, και του θαλάσσιου ελέφαντα. Αποτελεί επίσης καταφύγιο για τέσσερα είδη προστατευόμενων θαλάσσιων χελωνών.

Στην ενδοχώρα, τα βουνά της Σιέρρα ντε Σαν Φρανσίσκο φιλοξενούν σπήλαια με αρχαίες αναταραστάσεις. Απειλείς για την περιβαλλοντική υγεία της τοποθεσίας αποτελούν η βιομηχανική ανάπτυξη στις παρυφές της, καθώς και η υπεραλίεια και το κυνήγι άγριων ζώων.

Εθνικό Πάρκο Τιγάλ, Γουατεμάλα

Το Εθνικό Πάρκο Τιγάλ βρίσκεται μέσα στο μεγαλύτερο τροπικό δάσος της Κεντρικής Α-

μερικής και αποτέλεσε σημείο μεγάλης σημασίας για τον πολιτισμό των Μάγια από τον έκτο αιώ-

να π.Χ. μέχρι τον δέκατο αιώνα μ.Χ. Η τοποθεσία περιλαμβάνει υπέρχους ναούς, παλάτια και δημόσιες πλατείες. Ο άσχημα σχεδιασμένος τουρισμός υποβαθμίζει την περιβαλλοντική ακεραιότητα του Τιγάλ, ενώ δημιουργεί ελάχιστα οφέλη για τις παρακείμενες ντόπιες κοινότητες.

Ρίο Πλατάνο, Ονδούρα

Το τεράστιο αυτό πάρκο διαφυλάσσει το τελευταίο πιο σημαντικό κομμάτι τροπικού δά-

σους υψηλής υγρασίας. Φιλοξενεί πλειάδα φυτών και ζώων και πάνω από 2000 ιθαγενείς, των οποίων ο παραδοσιακός τρόπος ζωής απειλείται από τις ανεξέλεγκτες εγκαταστάσεις και από την αγροτική ανάπτυξη.

Ουγιούνγκ Κουλόν, Ινδονησία

Τρεις μόλις ώρες από τη Τζακάρτα, το πάρκο αυτό διαθέτει απαράμιλλη φυσική ομορφιά, μοναδικά γεωλογικά χαρακτηριστικά και πορτοκαλί-κίτρινα είδη ζώων και φυτών. Περιλαμβάνει το Κρακιάτσα, ένα ηρώδιση σημαντικό για την μελέτη των ηφαιστειών και το μεγαλύτερο τροπικό δάσος χαμηλού υψόμετρου στην Ιάβια. Στο πάρκο υπάρχει ακόμη ένας από τους δύο πιο σπάνιους πληθυσμούς γινοκέρων στον κόσμο. Πρόκειται για ένα είδος το οποίο βρίσκεται στο χείλος του αφανισμού καθώς αριθμεί λιγότερα από 50.

Εθνικό Πάρκο Κομόντο, Ινδονησία

Οι τραχιές και γεμάτες βλάστηση βουνοπλαγιές στο Κομόντο κάνουν έντονη αντίθεση

με του θαμνάσιους κοραλλιογενείς υφάλους. Τα ηφαιστειογενή ηρώδια του φιλοξενούν τον προστατευόμενο "δράκο του Κομόντο", μια γιγαντιαία σαύρα. Καθώς δεν υπάρχει πουθενά άλλο αυτή η σαύρα, η συγκεκριμένη περιοχή έχει μεγάλη σημασία για τους επιστήμονες που μελετούν την εξελικτική θεωρία. Το Κομόντο είναι επίσης ένα σημαντικό θαλάσσιο πάρκο, με 1000 είδη τροπικών ψαριών. Μια "έκρηξη" του τοπικού πληθυσμού (αύξηση 800% τα τελευταία 60 χρόνια) έχει δυστυχώς εντείνει τις περιβαλλοντικές πιέσεις σε όλα τα οικοσυστήματα του Κομόντο.

π τ υ ξ η

Ο συμβατικός τουρισμός επιβαρύνει το περιβάλλον

Κάποιες μορφές τουρισμού απαιτούν μικρότερη ανάπτυξη σε σχέση με κάποιες άλλες. Οι πεζοπορίες στα Ιμαλάια, για παράδειγμα, περιλαμβάνουν μονοπάτια, μαγείρεμα σε γκαζάκια και ύπνο σε σαχνές. Αλλά ακόμα και αυτό το είδος τουρισμού αφήνει κάποιο ίχνος στο περιβάλλον. Η έμφραση, λοιπόν, πρέπει να δοθεί στην ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανθρώπων, αφού δεν μπορεί να εξλειφθεί ολοκληρωτικά. Το παράδειγμα της Κόστα Ρίκα προσφέρει μια πιθανή λύση. Η εγγύ-

τητα των περισσότερων φυσικών περιοχών με την πρωτεύουσα Σαν Χοσέ, επιτρέπει στους επισκέπτες να περουν τις νύχτες τους στην πρωτεύουσα και να επισκέπτονται τις περιοχές την ημέρα. Πάντως, δεν έχει κάθε περιοχή αυτό το πλεονέκτημα.

Υπερκατανάλωση ενέργειας

Σε μια πτήση από τη Γερμανία στην Αυστραλία, για έναν μόνο επιβάτη καταναλώνεται το ίδιο ποσό ενέργειας όπως όταν οδηγεί το αυτοκίνητό του για έναν ολόκληρο χρόνο. Η ατμοσφαιρική ρύπανση που παράγεται είναι ισοδύναμη με τέσσερα χρόνια οδήγησης. Σε μακρινές πτήσεις, για κάθε επιβάτη δαπανώνται 5 λίτρα καυσίμου κάθε 100 χιλιόμετρα. Κάθε περιπατητής τουρίστας στο Νεπάλ υπολογίζεται ότι καίει 6 κιλά ξυλείας την ημέρα σε μια χώρα που ήδη έχει απελαπιστικά λιγές καύσιμες ύλες. Ο ηλεκτρισμός που καταναλώνεται από ένα μεγάλο ξενοδοχείο στο Κάιρο, σε ένα χρόνο, θα μπορούσε να υποστηρίξει 3600 μικρομεσαία νοικοκυριά της Αιγύπτου.

Ο ηλεκτρισμός που καταναλώνει ένα μεγάλο ξενοδοχείο στο Κάιρο, σε ένα χρόνο, θα μπορούσε να υποστηρίξει 3600 μικρομεσαία νοικοκυριά της Αιγύπτου.

Στην Καραϊβική, η ζήτηση για αστακούς και θαλασσινά είναι η κύρια αιτία για τη σημαντική μείωση αυτών των πληθυσμών. Μόνο τα κρουαζιερόπλοια στην Καραϊβική παράγουν 70.000 τόνους απορριμμάτων τον χρόνο.

Μικρές έκτασης οικισμοί, που καταλύονται κατά την τουριστική περίοδο, αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα διαχείρισης στερεών απορριμμάτων. Αυτά τα απορρίμματα παράγονται σε μεγάλες ποσότητες, σε υψηλούς ρυθμούς, σε μια μικρή χρονική περίοδο. Για λόγους αισθητικής και υγιεινής απαιτείται η γρήγορη απορρόφηση των απορριμμάτων με καύση, απόρριψη στη θάλασσα ή ταφή. Συνήθως όμως οι υποδομές δεν είναι πολύ ανεπτυγμένες σε τουριστικούς παραδείσους, οι οποίοι βρισκονται σε μακρινούς και δύσβατους τόπους. Ένα ακόμη μειονέκτημα είναι ότι οι απαιτήσεις του τουρισμού μπορούν να στερήσουν από τους ντόπιους τις πηγές που χρειάζονται, όπως το πόσιμο νερό.

Κυκλοφοριακή συμφόρηση και ηχορύπανση

Οι δημιουργίες τουριστικές περιοχές συχνά υποφέρουν από κυκλοφοριακή συμφόρηση και ηχορύπανση. Σε πολλά ιστορικά κέντρα έχει απαγορευτεί η κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της ημέρας ή εντελώς. Όμως, η εμπειρία έχει δείξει πως όταν χρησιμοποιούνται μικρά οχήματα (δίδυλα) αντί για αυτοκίνητα, αποφεύγονται το χάος του παρακαρσιματος και η μόλυνση. Η ηχορύπανση όμως αυξάνεται δραματικά. Η νυχτερινή ζωή είναι ένας άλλος μεγάλος παράγοντας ηχορύπανσης, και αυ-

Σε μια πτήση από τη Γερμανία στην Αυστραλία, για έναν μόνο επιβάτη, χρησιμοποιείται η ίδια ποσότητα ενέργειας όσο καταναλώνει όταν οδηγεί το αυτοκίνητό του για έναν ολόκληρο χρόνο.

τό το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μόνο με την παρέμβαση της τουριστικής αστυνομίας. Οι κανονισμοί που διέπουν την πτητική ηχομόνωση, ο σεβασμός των ωρών κοινής ησυχίας και η συνειδητοποίηση των δυνατών και ενοχλητικών θορύβων είναι παράμετροι που πρέπει να επιβληθούν. Δυστυχώς, περιοχές οι οποίες εξασπώνται οικονομικά από τη νυχτερινή ζωή δεν ενθαρρύνουν τέτοιες πολιτικές.

Παγκοσμιοποίηση – ευκαιρία ή απειλή

Ο Όμιλος Προβληματισμού και Παρέμβασης "Η Πολιτεία" διοργάνωσε συζήτηση στοργυλλής τραπέζης με θέμα "Παγκοσμιοποίηση: νέα απειλή ή ευκαιρία" στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Βυλλήσσιων, στις 12 Μαΐου 2003.

Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε υπό τον συντονισμό του Καθηγητή Διεθνών Σχέσεων **Παναγιώτη Καραφωτιά** και είχε στόχο να προβάλει επιχειρήματα υπέρ και κατά της παγκοσμιοποίησης.

Με επισημίες τους συμμετείχαν ο εργληματολόγος Καθη-

γητής **Γιάννης Πανούσης**, ο Σύμβουλος της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας **Μιχάλης Περιστρατής**, η ιατρός και Πρόεδρος της Εταιρείας ενάντιον των Πυρηνικών, Βιολογικών και Χημικών Όπλων **Μαρία Σωτηροπούλου**, και η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο.

Ενόψει των συνεχόμενων απειλών προς το βίο, η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. επεσήμανε την ανάγκη για παγκόσμια συσπείρωση εναντίον των περιβαλλοντικών καταστροφών με βάση διαχρονικά πρότυπα και ιδανικά που μπορούν να εξασφαλίσουν ένα καλύτερο μέλλον.

Εθνική κυριαρχία και παγκόσμιες προκλήσεις

Επιλογές για την κοινωνία των πολιτών και το περιβάλλον

Οι δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης οδηγούν σε αυξανόμενη αλληλεξάρτηση μεταξύ κυβερνήσεων και πολιτών, αναθεωρώντας την έννοια της εθνικής κυριαρχίας καθώς η παγκόσμια κοινότητα καλείται να απαντήσει στις αναδυόμενες προκλήσεις.

Ποιες είναι οι δυνατότητες για ειρήνη; Πώς επιδρά η παγκοσμιοποίηση στην έννοια του έθνους-κράτους; Πώς αντιμετωπίζει η διεθνής κοινότητα τα πολυάριθμα προβλήματα που ανακύπτουν; Ποιος ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών; Πού θα οδηγήσει το διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς διαγράφεται το μέλλον των διατλαντικών σχέσεων;

Απαντήσεις στα καίρια αυτά ζητήματα κλήθηκαν να δώσουν διακεκομμένοι επιστήμονες, πολιτικοί και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών σε συνάντηση με θέμα "Εθνική κυριαρχία και παγκόσμιες προκλήσεις" που πραγματοποιήθηκε **18-20 Ιουνίου στις Βρυξέλλες**.

Τα συμπεράσματα της συνάντησης καταδεικνύουν την ανάγκη για ισχυροποίηση της πολιτικής βούλησης, της συμμετοχής δημοκρατίας και των θεσμών, της ανάπτυξης της κοινωνί-

ας της πληροφόρησης, της θεσμοθέτησης μηχανισμών παγκοσμίου διαλόγου, της διαχείρισης της γνώσης ως πρότυπο διακυβέρνησης της κοινωνίας, του συνδυασμού μορφών εργασίας και εθελοντισμού, καθήκοντος και δημιουργικότητας, και της προώθησης μιας παγκόσμιας διακυβέρνησης που δίνει ιδιαίτερη σημασία στην ισότιμη και περιβαλλοντικά συμβατή οικονομική ανάπτυξη.

Οι λύσεις στα προβλήματα της παγκοσμιοποίησης είναι διεθνείς, καθώς η παγκόσμια κοινότητα καλείται να απαντήσει στις αναδυόμενες προκλήσεις.

Μεταξύ των πολλών αξιόλογων ομιλητών ήταν και οι: **Pat Cox**, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - **Tom Spencer**, Διευθύνων Σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δημοσίων Σχέσεων - **Anders Wijkman**, Ευρωβουλευτής, π. Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών - **Olivier Giscard d'Estaing**, Πρόεδρος της Επιτροπής Δράσης για ένα Παγκόσμιο Κοινοβούλιο, Γαλλία - **Jim Garrison**, Πρόεδρος, State of the World Forum, ΗΠΑ - **Gareth Evans**, Πρόεδρος Κέντρου Διεθνών Κρίσεων, Αυστραλία - **Nabil Ayad**, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Westminster, Αγγλία - **Jean Francois Rischard**, Αντιπρόεδρος για την Ευρώπη, Παγκόσμια Τράπεζα - **Πρίγκιπας El Hassan Bin Talal της Ιορδανίας** - **Andrei Piontkovsky**, Διευθυντής Κέντρου Στρατηγικών Σπουδών της Μόσχας.

Εθελοντισμός και περιβάλλον

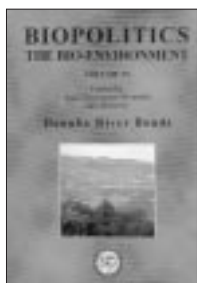
Προσεκλιμένη του **Δημοτικού Συμβουλίου Φιλοθέης** και του Δημάρχου **Θεόδωρου Οικονομίδη** ήταν η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. στις 26 Μαρτίου 2003, προκειμένου να μιλήσει σε εκδήλωση με τίτλο "Εθελοντισμός και Περιβάλλον".

Η επιτυχία της Ολυμπιάδας του 2004, τόνισε στην ομιλία της, θα κριθεί από τη στάση μας απέναντι στο περιβάλλον. "Δεν μπορούμε να χάνουμε άλλο χρόνο. Οι Ολυμπιάδες είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με το περιβάλλον, όχι μόνο λόγω των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της διοργάνωσής τους και των σημαντικών κατασκευαστικών και χωροταξικών έργων που επιτελούνται, αλλά κυρίως γιατί προσφέρουν τη μοναδική ευκαιρία για τη διάσωση του περιβάλλοντος και του αγαθού του βίου στον πλανήτη μας. Το περιβάλλον μας αφορά όλους, και με τη θετική και δημιουργική διάθεση που εμφανίζουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, ένα νέο όραμα ελπίδας και συνεργασίας μπορεί να γεννηθεί για όλη την ανθρωπότητα."

Ελληνική Εβδομάδα Νερού Ευρωπαϊκή Προεδρία – 18-20 Ιουνίου

Στη Συνάντηση για τη Διεύρυνση των Θετικών Επιπτώσεων Στις Κοινωνικές Οδηγίες για τα Νερά, καθώς και στη Συνάντηση Εργασίας για την προώθηση του Μεσογειακού Σχέδου της Πρωτοβουλίας για τα Νερά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της Ελληνικής Προεδρίας ε-κλήθη να παραβρεθεί η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (Β.Ι.Ο.). Στη Συνάντηση συζητήθηκε η ανάπτυξη και εφαρμογή της νέας Κοινωνικής Οδηγίας η οποία θεωρείται η πλέον προσημημένη διεθνώς νομοθετημένη προσέγγιση διαχείρισης υδάτινων πόρων.

Δούναβης – δεσμοί συνεργασίας

Το 1997, στη Μπρατισλάβα της Σλοβακίας, η Β.Ι.Ο. πραγματοποίησε διεθνές συνέδριο με τίτλο "Δούναβης - δεσμοί συνεργασίας" και στόχο να προβάλει διεθνείς πρωτοβουλίες για την προστασία των υδάτων στις περιοχές που διατρέχει ο ποταμός Δούναβης. Στο Συνέδριο τονίστηκε η συνεργασία των κρατών που μοιράζονται διασυνοριακούς υδάτινους πόρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στις χώρες της Μεσογείου. Τονίστηκε ιδιαίτερα η προστασία της Μαύρης Θάλασσας και η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων σε διεθνές επίπεδο μέσω συμφωνιών και άλλων πρωτοβουλιών συνεργασίας.

Τα πρακτικά του συνεδρίου έχουν εκδοθεί σ' έναν ενιαίο τόμο και είναι διαθέσιμα στα γραφεία της Β.Ι.Ο. και στην ιστοσελίδα www.biopolitics.gr

Η περιβαλλοντική προστασία επιβάλλεται

Το 13ο διεθνές συνέδριο με τίτλο "Η περιβαλλοντική προστασία επιβάλλεται" έλαβε χώρα στην **Αλεξάνδρεια** της Αιγύπτου **9-11 Μαΐου 2003**, υπό την αιγίδα του Υπουργού Πετρελαίου, της Βουλής της Αιγύπτου, του Προέδρου του Πανεπιστημίου Ain Shams της Αλεξάνδρειας, του Ευρω-Αραβικού Κέντρου Συνεργασίας (VEA), της Διεθνούς Ένωσης Επιστημόνων και άλλων διακεκομμένων οργανώσεων.

Ο Αντιπρόεδρος του Ευρω-Αραβικού Κέντρου Συνεργασίας και Βουλευτής, **Sami El Gindy**, προσκάλεσε την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο. που είναι επίσης Μέλος του Συμβουλίου του VEA, να απευθύνει ομιλία κατά την έναρξη του συνεδρίου.

Συζητήθηκαν θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης, πετρελαϊκής τεχνολογίας και καθαρής ενέργειας, καθώς και πρόσνη αρχιτεκτονικής. Η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. τόνισε για μια ακόμη φορά την ανάγκη διεθνούς συνεργασίας για την προστασία του περιβάλλοντος και τη δημιουργία "πράσινων ζωνών" περιβαλλοντικής συνεργασίας με σκοπό την αποφυγή των συγχρούσεων και την ενίσχυση της πίσας και της ειρήνης (βλ. σελ. 2).

Δίκτυο βιο-εκπαίδευσης

Με μεγάλη επιτυχία συνεχίζονται οι δραστηριότητες του διακρατικού δικτύου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης "Βίος και Περιβάλλον". Πρόκειται για ένα εκτενές δίκτυο που αναπτύσσεται στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης **Leonardo da Vinci** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το πρόγραμμα έχει συνεργάσει 27 εταίρους από 16 διαφορετικές Ευρωπαϊκές χώρες και συντονίζεται από την εταιρεία **Action Link/Action Synergy A.E.** Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (Β.Ι.Ο.) συμμετέχει ως βασικός συνεργάτης του δικτύου, με στόχο να παρέχει πρωτοπόρες διαστάσεις στην περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του δικτύου, η Β.Ι.Ο. έχει αναπτύξει εκπαιδευτικά εργαλεία ανοιχτής και ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) με θέμα περιβαλλοντικούς προβληματισμούς που αφορούν στην υγεία και τη γεωργία, με αντίστοιχες Κοινωνικές Οδηγίες και διεθνείς νομοθετικές ρυθμίσεις. Απώτερος στόχος του δικτύου είναι η ανταλλαγή τεχνολογίας και ορθών πρακτικών για το περιβάλλον, καθώς επίσης και η ανάπτυξη καινοτόμων συνεργασιών στο πεδίο της επαγγελματικής κατάρτισης.

Περιβάλλον και Ειρήνη – Κέρδος για την Κοινωνία ATHENS MONEY SHOW

Με μεγάλη επιτυχία η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (B.I.O.) διοργάνωσε συζήτηση στοργαγγής τραπέζης με τίτλο "Περιβάλλον και Ειρήνη - Κέρδος για την Κοινωνία" στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Money Show στην Αίγλη του Ζαπτείου, το Σάββατο, 31 Μαΐου 2003. Ενόψει των συνεχών απειλών προς το βίο, η συζήτηση είχε στόχο να τονίσει την τεράστια σημασία της διεθνούς συνεργασίας στην επίτευξη της παγκόσμιας ειρήνης, και να προβάλλει πρωτοβουλίες στο χώρο των επιχειρήσεων και του περιβάλλοντος που μπορούν να ενώσουν την ανθρωπότητα σε ένα κοινό όραμα για το μέλλον.

Βιοπολιτική - 18 χρόνια "πράσινης" διπλωματίας

Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη, Πρόεδρος B.I.O.

Ο αγώνας της Βιοπολιτικής είναι ταχμένος στην αναθεώρηση της έννοιας του κέρδους και στην εισαγωγή των αξιών του βίου σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα. Το πραγματικό κέρδος είναι ο πολιτισμός, η υγεία, η ποιότητα ζωής, η βιοποικιλότητα που τόσο βιάνασα απειλείται. Νέα ηθική με πυρήνα το περιβάλλον είναι καιρός να διαπνεύσει κάθε τομέα της κοινωνίας.

Για να μην παρασυρόμαστε πλέον από τη δίνη της υπερκατανάλωσης, χρειάζονται επείγοντα νέα πρότυπα. Στα πλαίσια αυτά, η Βιοπολιτική προσθεθεί μια εκ βάθρων αναθεώρηση τομέων όπως η οικονομία, η εκπαίδευση και οι διεθνείς σχέσεις προωθώντας από το 1985 τη βιο-διπλωματία - "πράσινη" διπλωματία και διεθνή συνεργασία για το περιβάλλον με στόχο τη συμφιλίωση των λαών και

την παγκόσμια ειρήνη.

Για να προωθήσουμε με σιγουριά αυτό που τον μέλλον χρειάζονται σταθερά θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δεν θα περιορίζεται μόνο στις επιχειρηματικές και οικονομικές δραστηριότητες αλλά θα αφορά κάθε τομέα της κοινωνίας. Η εκχειρία κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως έχει προτείνει από το 1990 η Βιοπολιτική, καθώς και το Παγκόσμιο Δημοψήφισμα για το Βιο-Περιβάλλον δίνουν κίνητρα για μια διεθνή συσπείρωση προς όφελος του περιβάλλοντος και της συνέχισης του βίου.

Το Ολυμπιακό πνεύμα και οι διαχρονικές αξίες που εμπνέει ο Ολυμπισμός, σε συνδυασμό με το όραμα διαφύλαξης του βίου, του πολυτιμότερου αγαθού στον πλανήτη μας, δίνουν φτερά ελπίδας και οδηγούν την ανθρωπότητα προς μια νέα Αναγέννηση.

Επιχειρήσεις και διεθνής συνεργασία

Αναστάσιος Μπαλαφούτας, Πρόεδρος του Ελληνο-Γερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου

Η προεστίαση του περιβάλλοντος είναι και πολύ καιρό συνιστά βασικό κομμάτι των εργασιών του Ελληνο-Γερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου. Εξαιρετικά σημαντική και χρήσιμη είναι η δραστηριότητα του Επιμελητηρίου ως αντιπροσώπου του Συνδυασμένου Συστήματος Γερμανία Α.Ε. - Πράσινη Βούλα (Duales System Deutschland A.G.-Grüner Punkt) στην Ελλάδα, που ασχολείται με την ανακύκλωση των συσκευασιών, παρέχοντας εξειδικευμένες συμβουλές στις ελληνικές επιχειρήσεις που εξάγουν στην Γερμανία. Το Επιμελητήριο ξεκινά επίσης νέες δραστηριότητες στον τομέα της τεχνολογίας περιβάλλοντος, που υποστηρίζονται από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας της Γερμανίας για τα επόμενα τρία χρόνια, με επικεφαλής τον προγράμματος, το Παράρτημα του Επιμελητηρίου στη Θεσσαλονίκη. Στόχος είναι να προσηθισουμε τη συνεργασία ελληνικών και γερ-

μανικών επιχειρήσεων στη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών περιβάλλοντος, να εμβαθύνουμε τη συνεργασία σε κυβερνητικό επίπεδο και επίπεδο κρατικών οργανισμών και να ενισχύσουμε τη μεταφορά τεχνολογίας. Στη Γερμανία οι περισσότερες επιχειρήσεις, όπως η Daimler Chrysler, η γνωστή μας Mercedes, και η AEG, θέτουν σαν όρο ότι "η προεστίαση του περιβάλλοντος προέρχεται από το κέρδος", χρησιμοποιώντας οικολογικές πρώτες ύλες και ανακυκλώσιμα εξαρτήματα. Βαθμολογούν, αξιολογούν και αμείβουν προτάσεις του προσωπικού που βελτώνουν τις συνθήκες του τόπου εργασίας τους σχετικά με το περιβάλλον. Το Ελληνο-Γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο είναι ανοιχτό σε νέες προκλήσεις και πάντα έτοιμο να αναλάβει καινοτόμες πρωτοβουλίες που θα συμβάλουν σε μια αποδοτική των επιχειρηματικών συνεργασιών και σε μια βιώσιμη ανάπτυξη.

Η περιβαλλοντική ευθύνη των επιχειρήσεων - διεθνής προοπτική

Παναγιώτης Κουταϊός, Γενικός Γραμματέας Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, Πρόεδρος του Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου ΟΣΕΠ

Στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας για την προστασία του περιβάλλοντος εξαιρετικά σημαντικές είναι οι πρωτοβουλίες που ανέλαβαν τα κράτη-μέλη της Οικονομικής Συνεργασίας των χωρών του Ευξείνου Πόντου, στην οποία ως γυνώστων, η Ελλάδα μετέχει ως πλήρες και ισότιμο μέλος. Διακηρύσσοντας σαν βασική και θεμελιώδη αρχή της η ΟΣΕΠ την πρόβλεψη και την αποτροπή της επικίνδυνης μόλυνσης, αποκόμισαν την εκπόνηση και παρακολούθηση προγραμμάτων που αφορούν την υψίστης σημασίας για όλους περιβαλλοντική υγεία του Ευξείνου Πόντου και της γύρω περιβάλλουσας περιοχής. Σε σύντομο χρονικό διάστημα πρόκειται να λειτουργήσει κοινή πρωτοβουλία ΟΣΕΠ-UNIDO για την προώθηση διεθνώς καθαρότερης παραγωγής με στόχο

την προστασία των τουριστικών περιοχών. Υπόκειται επίσης διακρατική συμφωνία μεταξύ Ελλάδος-Τουρκίας, η οποία αφορά την προστασία του

Σύντομα πρόκειται να λειτουργήσει κοινή πρωτοβουλία ΟΣΕΠ-UNIDO για την προώθηση δικτύου καθαρότερης παραγωγής για την προστασία των τουριστικών περιοχών.

Αιγαίου από τις οποίες μορφές μόλυνσης, συμφωνία η οποία περιλαμβάνεται μέσα στον πρότο κύκλο των συμβολικά 9 συμφωνιών που έχουν ήδη υπογραφεί μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, στο πλαίσιο της βελτίωσης των

ΟΗΕ, ειρήνη και περιβάλλον
Παναγιώτης Καραφοτιάς, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Indianapolis και τ. Διευθύνων Σύμβουλος του Γραφείου του ΟΗΕ

Στη σύγχρονη εποχή της ξέφρενης υλιστικής παραφροσύνης, μια τραγική παράμετρος είναι ότι η ειρήνη και η σωτηρία και ισόροπη ανάπτυξη του περιβάλλοντος έχουν καταστεί ερείματα της κερδοσκοπίας η οποία έχει εκπορθήσει το νου των ανθρώπων προκαλώντας το άνοιγμα επικίνδυνων "τρύπας", όμοιες με εκείνες του όζοντος.

Και ενώ ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, με την τεράστια υποδομή που διαθέτει, μπορεί να επιτύσει τα καιρία προβλήματα του πλανήτη Γη, υπονομεύεται από ισχυρούς διαχειριστές των παγκόσμιων ζητημάτων και θυσιάζε-

ται κι αυτός στον ίδιο πανανθρώπινο βιομό.

Η κάθαρση αυτής της τραγωδίας θα έρθει μόνον από την αντίσταση των υπεύθυνων ανθρώπων που προσβλέπουν με ελπίδα, πίστη και αγάπη στο μέλλον, σε ένα μέλλον με ειρήνη, ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια σε ένα περιβάλλον αντίξιο του ανθρώπινου πολιτισμού όπως εμπνεύστηκαν οι σοφοί αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι. Και αυτό θα είναι το πραγματικό "κέρδος" του ανθρώπου και της ζωής και όχι το κέρδος που οδηγεί στην ηθική και βιολογική σήψη και καταστροφή της Γης.

Περιβάλλον και πολιτισμός στην αρχαιότητα

Μαρία Ζηλέμενου, Πρόεδρος Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών "Ιωάννης Καποδίστριας"

Αποτελεί ιδέες του αρχαίου ελληνικού κόσμου η προσπάθεια του ανθρώπου να εναρμονιστεί με τον κόσμο, το σύμπαν, που λειτουργεί με βάση αντικειμενικούς και τελειούς νόμους. Επομένως, εάν ο άνθρωπος ζει κατά τρόπο βλαβερό για τον ίδιο, βλάπτει ταυτόχρονα τον εαυτό του, τη φύση και τον κόσμο ολόκληρο. Ο άνθρωπος δικαιούται να εκμεταλλεύεται το φυσικό περιβάλλον προκειμένου να ικανοποιεί τις ανάγκες του. Εάν όμως είτε γιατί αξιολογεί εσφαλμένα τις ανάγκες του, είτε γιατί ζινεύεται από χριτήρια πλουτισμού ή εξουσίας, ή παθολογικού εγωισμού, χάσει την έννοια του μέτρου, τότε επέρχεται η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, η ρήξη του κοινωνικού ιστού και η κατάρρευση της ανθρώπινης προσωπικότητας μέσα από

έναν μη ορθολογικό καθημερινό τρόπο ζωής. Στο σύγχρονο οικολογικό λόγο τονίζεται η αλληλεξάρτηση του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Στην ελληνική αρχαιότητα η σχέση ανθρώπου-περιβάλλοντος δεν εξαντλείται στην σωστή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων ή στον εξισοροποιημένο τρόπο διατροφής και ένδυσης. Η σχέση αυτή αναπτύσσεται σωστά μέσα από το κατάλληλο κοινωνικοπολιτικό σύστημα το οποίο χωρίζεται σε έναν ιδιαίτερα μακροπρόθεσμο παραβλέπει τη βιολογική αλληλεξάρτηση ανθρώπου-φύσης, αποσκοπεί

στην ανάπτυξη του ανθρώπου στο χώρο που ζει μέσα από τις τέχνες, τη συμμετοχή στα κοινωνία, με δυο λόγια τη παιδεία. Η αγάπη για το περιβάλλον, δοσμένη μέσα από το αρχαίο ελληνικό πρίσμα, δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια πλευρά της ανθρώπινης προσπάθειας που για να αποβεί από επιτυχία πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τις αρχές που διέπουν τη φύση. Η ερμηνεία αυτή που αφενός αρμόζει στον άνθρωπο, αφετέρου εναρμονίζεται - συνδέει με τον κατάλληλο τρόπο - τη δραστηριότητά του.

Περιβάλλον και ειρήνη με αφετηρία την Ολυμπία και την Αθήνα

Αναστάσιος Βαρελάς, Πρόεδρος Οργανισμού "Πολιτιστικοί Ορίζοντες"

Οι μορφές δράσης των φορέων που ασχολούνται με τα θέματα της ειρήνης και του περιβάλλοντος ποικίλλουν. Επιβάλλεται όμως περαιτέρω επικέντρωση των δραστηριοτήτων σε έναν ιδιαίτερα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό ώστε να δημιουργηθούν οι απαραίτητες δομές και οι αποδοτικότεροι δυνατόι μηχανισμοί.

Εδώ μας οδηγεί το ξεπεράσιμα των ορατών/επιφανειακών αιτίων και η ανάλυση του βασικού λόγου που ωθεί τον άνθρωπο να καταστρέψει και ουσιαστικά να καταστρέφεται. Και αυτός ο λόγος δεν είναι άλλος από την υπέρβαση του μέγρο σε επίπεδο προσωπικής ζωής αφενός και κρατικής συμπεριφοράς αφετέρου.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το γνήσιο Ολυμπιακό πνεύμα, αποτελούν κορυφαία έκφραση του υγιούς ανταγωνισμού. Και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 στην Αθήνα αποτελούν την καλύτερη αφορμή, την καλύτερη ευκαι-

ρία και τη μεγαλύτερη πρόκληση για ένα νέο ξεκίνημα από την Ελλάδα στους αγώνες για πιο ειρηνική και πιο ποιότητα ζωής. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, πέρα από την εγγενή άμιλλα, προσφέρουν γιατί τους διατρέχει, ως φιλοσοφία και ως πρακτική, η έννοια του μέτρου και της ισοροπίας - βασικός στόχος μιας κοινωνίας που απέβλεπε και στις καλύτερες στιγμές της πέτυχε στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Στην ψευδαίσθηση της ελευθερίας, μπορούμε να αντιπαραθέσουμε την ουσιαστική δημοκρατική αγωγή που καθιστά τον άνθρωπο ελεύθερο και υπεύθυνο, ενεργό πολίτη και όχι συραγό και θύμα, μέλος αγέλης που άγεται και φέρεται μέσα στη δίνη καταστροφικών τελικών "συμφορώντων". Η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής προωθεί παρόμοιες θέσεις τα τελευταία 18 χρόνια. Δεν έχουμε άλλη επιλογή, αν μη τι άλλο για την αποτροπή του χειρότερου που μας απειλεί.

Πρόγραμμα

Βιοπολιτική - 18 χρόνια "πράσινης" διπλωματίας
Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη
Πρόεδρος και Ιδρύτρια της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής

Η περιβαλλοντική ευθύνη των επιχειρήσεων - διεθνής προοπτική
Παναγιώτης Κουταϊός
Γενικός Γραμματέας ΕΒΕΑ και Πρόεδρος του Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου ΟΣΕΠ

Επιχειρήσεις και διεθνής συνεργασία
Αναστάσιος Μπαλαφούτας
Πρόεδρος του Ελληνο-Γερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου

ΟΗΕ, ειρήνη και περιβάλλον
Παναγιώτης Καραφοτιάς
Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Indianapolis και τ. Διευθύνων Σύμβουλος Γραφείου ΟΗΕ για Ελλάδα, Κύπρο και Ισραήλ

Περιβάλλον και πολιτισμός στην αρχαιότητα
Μαρία Ζηλέμενου
Πρόεδρος Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών "Ιωάννης Καποδίστριας"

Περιβάλλον και ειρήνη με αφετηρία την Ολυμπία και την Αθήνα
Αναστάσιος Βαρελάς
Πρόεδρος Οργανισμού "Πολιτιστικοί Ορίζοντες"

Ευρωπαϊκή Αναγέννηση Συμμαχία για μια προοδευτική και βιώσιμη Ευρώπη

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Βρυξέλλες

Με πρωτοβουλία του **Marcello Palazzi**, Προέδρου του Ιδρύματος Progressio της Ολλανδίας, καθώς και άλλων διακεκριμένων προσωπικοτήτων από το χώρο της πολιτικής, της οικονομίας και της επιστήμης, έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες συνάντηση με θέμα την Αναγέννηση της Ευρώπης. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2003 με τη συμμετοχή καθηγητών πανεπιστημίου, βουλευτών, επιχειρηματιών και εκπροσώπων διεθνών οργανώσεων, που συζητήσαν ιδέες και νέες κατευθύνσεις για την πορεία της Ευρώπης. Συζητήθηκαν οι νέες προκλήσεις που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση, καθώς και οι προοπτικές του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ενόψει της επικείμενης συνόδου κορυφής των ηγε-

Ένας κόσμος πεθαίνει και ένας νέος γεννιέται χωρίς να είμαστε ακόμα έτοιμοι να ορίσουμε την υπόστασή του. Για να δημιουργήσουμε μια κοινωνία πολιτών, χρειάζεται συνεργασία με φορείς πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς.

Marc Luyckx, Πρόεδρος Vision 2020

► Δημιουργία προοδευτικής και βιώσιμης Ευρώπης, που χαρακτηρίζεται από ευρηματικότητα και όραμα

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην προστασία του περιβάλλοντος και στη δημιουργία συνεργασιών μεταξύ φορέων που μπορούν να επιφέρουν επικοινωνιακές αλλαγές στην κοινωνία. Ως ομιλητές, συμμετείχαν μεταξύ άλλων οι:

M a r t a Bonifert, Διευθύντρια του Περιφερειακού Περιβαλλοντικού Κέντρου Βουδαπέστης, Ουγγαρία - **Marc Luyckx**, Πρόεδρος του Ιδρύματος Vision 2020, Βέλγιο - **Bart**

Jan Krouwel, Τμήμα Βιώσιμης και Κοινωνικής Ανάπτυξης, Rabobank, Ολλανδία - **Fiona Mathews**, Πρόεδρος, Earth Champions, Αυστραλία - **Hazel Henderson**, Ιδρύτρια της Παγκόσμιας Επιτροπής για τη Χρηματοδότηση των Ηνωμένων Εθνών, ΗΠΑ - **James Cusumano**, Διευθυντής του Ιδρύματος Chateau Mcely, Τσεχία - **Tom Garvey**, Μέλος του ΔΣ, Περιφερειακό Περιβαλλοντικό Κέντρο της Μολδαβίας - **Henriette Birk**, Διευθύντρια Προγράμματος Διαχείρισης Οικονομικών της

Ευρωπαϊκής Ένωσης - **Karl van Wolferen**, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ, Ολλανδία - **Anders Wijkman**, Ευρωβουλευτής, τ. Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών - **Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη**, Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. - **Toni Popovski**, Διευθύνων Σύμβουλος του Περιφερειακού Κέντρου για το Περιβάλλον για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Η επιτυχία της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εξελίξη της σε ισχυρό όργανο για την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια θα καθορίσει το μέλλον των διατλαντικών σχέσεων.

► Επιτυχία της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εξέλιξή της σε ισχυρό όργανο που θα μπορεί να εγγυάται για την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια

► Δημιουργία ενός ενωτικού οράματος για την πορεία της Ευρώπης στο παγκόσμιο γίγνεσθαι

► Δημιουργία νέων σχέσεων με τη Ρωσία και τις χώρες της Μεσογείου με στόχο την κατοχύρωση της Ευρώπης στις διεθνείς οικονομικές εξελίξεις

Εξάλειψη της φτώχειας – Παγκόσμια Τράπεζα

Σε δύο πρωτοβουλίες της Παγκόσμιας Τράπεζας με σκοπό την ενίσχυση του αγώνα για την εξάλειψη της φτώχειας έλαβε πρόσφατα μέρος η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στο **Παρίσι, στις 14 Μαΐου 2003**, και η δεύτερη στη **Βόννη, στις 20 Μαΐου 2003**.

Απαραίτητη η περιβαλλοντική εκπαίδευση

Για να ενθαρρύνει την ενεργότερη ανάμιξη του επιστημονικού και ακαδημαϊκού κόσμου στον αγώνα για την μείωση της φτώχειας και τη δημιουργία μιας ελεύθερης κοινωνίας πολιτών, η Παγκόσμια Τράπεζα διοργάνωσε το ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό δίκτυο E2AND (European Academic Action Network for Development). Τα μέλη του δικτύου συναντήθηκαν το Μάιο στο Παρίσι για να συζητήσουν παρουσίες και μελλοντικές προοπτικές και προγράμματα. Το δίκτυο αποτελείται από διακεκριμένα πανεπιστήμια και ακαδημαϊκά ιδρύματα απ' όλο τον κόσμο. Συμμετέχοντας στο δίκτυο αυτό, η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής επιθυμεί να προβάλλει την περιβαλλοντική εκπαίδευση ως κατεξοχήν μέσο για τον περιορισμό της περιβαλλοντικής φθοράς, του κυρίου αιτίου της παγκόσμιας φτώχειας και εξαθλίωσης.

Η τεχνολογία της πληροφορίας μειώνει τη φτώχεια

Υπό την αιγίδα του Προέδρου της Παγκόσμιας Τράπεζας **James Wolfensohn**, καθώς και του Αντιπροέδρου για την Ευρώπη **Jean-Francois Rischard**, συνήλθε στη Βόννη το **6ο Γερμανικό Φόρουμ της Παγκόσμιας Τράπεζας** με κύριο μέλημα την αναζήτηση νέων κατευθύνσεων για την εξάλειψη της φτώχειας διαμέσου της τεχνολογίας. Η τεχνολογία της επικοινωνίας και της πληροφόρησης παρέχει τη δυνατότητα σε στερημένους ανθρώπους και υποβαθμισμένες περιοχές να πληνήθουν και συμμετάσχουν ενεργά στα παγκόσμια δρώμενα με νέες, χαμηλού κόστους, επαγγελματικές ευκαιρίες.

Ολυμπιακοί Αγώνες και Περιβάλλον

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ελπίζουμε ότι εάν ενσωματωθούν και οι περιβαλλοντικά βιώσιμες διαστάσεις με έμφαση στην ολοκληρωμένη εκεχειρία, η ιδέα και η επικαιρότητα αυτών θα ξεπεράσουν ακόμα και τις λίγες ημέρες που διαρκούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Σε αυτή την περίπτωση, θα έχουν σημειώσει ουσιαστική πρόοδο προς τον στόχο των πραγματικά βιώσιμων κοινωνιών.

Ελπίζω οι οργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα να λάβουν σοβαρά υπόψη τους τις υποδείξεις σας και να επλξέσουν να σεβαστούν τις προτάσεις σας, οι οποίες είμαι βέβαιος ότι θα διασφαλίσουν την επιτυχία των αγώνων βραχυπρόθεσμα και ευελπιστώμε ότι θα ασκήσουν μεγαλύτερη και βαθιά επιρροή πέρα

από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Εξάλλου η διοργάνωση των αγώνων στο λιγνό της δημοκρατίας και των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση και ευκαιρία ολοκλήρωσης τους προωθώντας την έννοια των βιώσιμων κοινωνιών με εξασφαλισμένη οικονομία, βίο και οικολογία, καθώς και ισονομία μεταξύ των γενεών.

Κατά συνέπεια, οι μελλοντικές γενεές θα απενίζουν το παρελθόν και θα λένε, **“πράγματι σημειώθηκε μια κρίσιμη καμπή όταν οι Έλληνες διοργάνωσαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα το 2004”**. Για αυτό χειροκροτάμε και ευγνωμονούμε οραματιστές όπως τη Δρα. Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη για την ανεξάντλητη

αφοσίωσή της να μας βοηθά να οραματιζόμαστε και να υλοποιούμε τη βιώσιμη κοινωνία.

Σας ευχαριστώ που λάβατε υπόψη σας τις προτάσεις της και την προθυμία της να βοηθήσει στον τελικό σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτών των ιδεών στα πλαίσια των Ολυμπιακών Αγώνων σας. Για περαιτέρω ερωτήσεις, παρακαλώ μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μου.

Με εκτίμηση,
Καθηγητής Donald Huisings
Κέντρο Καθαρών Τεχνολογιών Πανεπιστήμιο του Tennessee, ΗΠΑ, Σύμβουλος Ολυμπιακών Αγώνων Lillehammer, Νορβηγία (1994) και Σίδνεϊ, Αυστραλία (2000)

Ελληνισμός και Οικουμενικότητα – Συμπόσιο ΑΧΕΠΑ

Αθήνα 23-25 Μαΐου 2003

Στα πλαίσια των 41 χρόνων προσφοράς στον Ελληνισμό, η ΑΧΕΠΑ περιφέρειά “Ελλάδα-Κύπρος” (Chapter 25), διοργάνωσε τριήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων με κεντρικό θέμα “Ελληνισμός και Οικουμενικότητα”. Στόχος του τριημέρου ήταν η προβολή ενός πολιτιστικού προτύπου βασισμένου στο διάλογο των πολιτισμών, στην υπέρβαση Δύσης-Ανατολής και στην επικράτηση του άριστου πολίτη.

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής και στο Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία, και περιελάμβαναν βραβεύσεις σημαντικών προσωπικοτήτων, συμπόσιο με διακεκριμένους ομιλητές, καθώς και συζήτηση συγχρονισμένης τραπέζης με χορηγικούς επιστήμονες. Παρέστησαν πολιτικοί, βουλευτές, εκλεκτοί εκπρόσωποι της Ελληνικής ομογένειας, ο

Πρόεδρος των ΗΠΑ στην Αθήνα κ. **Τόμς Μίλλερ**, εκπρόσωποι της εκκλησίας, και άλλοι επίσημοι. Το συμπόσιο συντόνισαν ο Κυβερνήτης της Περιφέρειας Ελλάς 25 της ΑΧΕΠΑ, κ. **Βασίλειος Γκότζιος**, και ο κ. **Ανάστος Δημητρόπουλος**, ο οποίος προήδρευσε της Οργανωτικής Επιτροπής.

Η επιστήμη ενώνει τον κόσμο

Ιδιαίτερη επιτυχία σημείωσε και η πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση στοχευμένης τραπέζης που διεξήχθη στο Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία. Με συντονίστρια της συζήτησης την Πρόεδρο της Β.Ι.Ο., βρέθηκαν στην Αθήνα και μίλησαν ο Δρ.

Σταμάτης Κομιζής, Διευθυντής Προγραμμάτων Εξερεύνησης του Διαστήματος της NASA και Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Τζονς Χόπκινς, ο Δρ. **Άρης Πατρινός** από το Υπουργείο Εθνικής και Επιστήμης των ΗΠΑ και Επικεφαλής της Αμερικανικής Επιτροπής για την Αποκωδικοποίηση του DNA καθώς και

Ιδιαίτερη επιτυχία σημείωσε η επιστημονική συζήτηση που συντόνισε η Πρόεδρος της Β.Ι.Ο. στο Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία, στα πλαίσια των τριήμερων εκδηλώσεων του Συμποσίου της ΑΧΕΠΑ. Από αριστερά διακρίνονται ο Δρ. Σταμάτης Κομιζής, η Δρ. Αγνή Βλαβιανού-Αρβανίτη, ο Δρ. Άρης Πατρινός, και ο Ακαδημαϊκός Δρ. Δημήτρης Νανόπουλος.

Επικεφαλής του Προγράμματος των ΗΠΑ για τις Αλλαγές του Περιβάλλοντος, και τέλος, ο Ακαδημαϊκός Δρ. **Δημήτρης Νανόπουλος**, Καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Α&Μ στο Τέξας και Διευθυντής του Κέντρου Αστρονομιατικής Φυσικής στο Κέντρο Προχωρημένων Ερευνητών του Χιούστον, Τέξας. Οι επισ-

τητές ανέπτυξαν το θέμα “ο ρόλος της επιστήμης στις ευρωπαϊκο-αμερικανικές σχέσεις”, αναφερόμενοι στο κρίσιμο θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος και επισημαίνοντας ότι η επιστήμη ενώνει τον κόσμο. Η κεφαλαίοδης σχέση παγκόσμιου, κόσμου και μακρόκομου εξηγήθηκε απλά και σύντομα από την συντονί-

στρια της συζήτησης Δρ. Βλαβιανού-Αρβανίτη, η οποία τόνισε την αλληλεξάρτηση κάθε έμβιου όντος στον πλανήτη μας που τόσο βάνανασα απειλείται από την περιβαλλοντική καταστροφή. Ο Δρ. Κομιζής εμφανίστηκε αρκετά αισιόδοξος για το μέλλον του πλανήτη, τονίζοντας την σημασία των εξελίξεων στο τομέα του Διαστήματος, αλλά και την τεράστια συνεισφορά της αποκωδικοποίησης του DNA, που θεωρείται κλειδί για την αντιμετώπιση των ασθενειών.

Αισιόδοξες απόψεις παρουσίασε και ο Καθηγητής κ. Νανόπουλος, τονίζοντας ότι “έχουμε καταλάβει πολλά για την κοσμολογία του σύμπαντος, αλλά πρέπει να αλλάξουμε τη νοοτροπία μας. Γιατί όσο καλύτερα καταλαβαίνουμε τον κόσμο μας, τόσο πιο πολύ θα βιώνουμε τον εαυτό μας. Έχουμε καθυστερήσει αρκετά και πρέπει να υπάρξει διάχυση της γνώσης”. Συννοώντας, ο Καθηγητής κ. Πατρινός δήλωσε ότι “Η ανθρωπότητα θα ωριμάσει πύφωρα και γρήγορα. Πιστεύω όμως ότι το πρόβλημα του περιβάλλοντος θα λυθεί θετικά, επειδή και πάλι οι επιστήμονες πήραν τα ηνία σε αυτό το θέμα...”

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βιοκεντρική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Δραστηριότητες – Προγράμματα – Εκδόσεις

Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής

Τμ. Βάσσουν 10, Αθήνα 115 21 Τηλ: (210) 64 32 419 Fax: (210) 64 34 093

E-mail: bio@hol.gr – www.biopolitics.gr